

Załącznik nr 1
do uchwały nr VI/33/2011
Rady Gminy Sorkwity
z dnia 25 marca 2011 r.

GMINA SORKWITY

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

RYBNO

NA LATA 2011-2019

Rybno 2011 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE MIEJSCOWOŚCI.....	5
2.1. PODSTAWOWE INFORMACJE NA TEMAT SOŁECTWA	5
2.2. HISTORIA I DZIEDZICTWO KULTUROWE.....	8
2.3. INWENTARYZACJA ZASOBOW SŁUŻĄCYCH UJĘCIU STANU RZECZYWISTEGO.....	19
3. ANALIZA SWOT DLA MIEJSCOWOŚCI	31
4. PLANOWANE KIERUNKI ROZWOJU	34
5. OPIS PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ	35
6. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZAR O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW	45
7. CELE STRATEGICZNE ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ WYTYPOWANYCH DO WSPÓLFINANSOWANIA Z DZIAŁANIA OSI 3 „ODNOWA I ROZWOJ WSP”.....	46
8. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI RYBNO	48
9. SYSTEM MONITOROWANIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI.....	48

1. **WPROWADZENIE**

Plan Odnowy Miejscowości Rybno jest dokumentem określającym strategię działań wsi w sferze społeczno - gospodarczej na lata 2011-2019.

Bezpośrednim powodem stworzenia Planu Odnowy Miejscowości Rybno jest chęć efektywnego pozyskiwania funduszy strukturalnych na rzecz wsi (w szczególności w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013), niemniej mieszkańcy Rybna oraz władze lokalne już od dawna widziały potrzebę perspektywicznego wyznaczenia kluczowych kierunków rozwoju miejscowości. Opracowanie dokumentu planistycznego, jakim jest Plan Odnowy Miejscowości Rybno to kolejny etap starań mieszkańców o ukierunkowanie rozwoju wsi.

Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, jej historię, analizę zasobów służącą przedstawieniu stanu rzeczywistego, SWOT - czyli mocne i słabe strony wsi, planowane kierunki rozwoju, a także zakładane przedsięwzięcia wraz z szacunkowymi kosztami i harmonogramem planowanych działań. Projekty zawarte w niniejszym Planie nie mają charakteru komercyjnego. W Planie został także przedstawiony szczegółowy system wdrażania, system monitorowania i oceny realizacji Planu oraz system komunikacji społecznej.

Plan Odnowy Miejscowości Rybno jest planem otwartym, który w zależności od potrzeb i uwarunkowań finansowych będzie mógł być aktualizowany. Takie sformułowanie pozwala na pewną swobodę, jeśli chodzi o możliwość dopisywania nowych działań, a także zmienianie kolejności ich realizacji w latach 2011-2019

w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy UE.

Odnowa wsi to szeroki wachlarz przedsięwzięć, wynikających z potrzeb mieszkańców. Działania wpisujące się w odnowę wsi mogą więc dotyczyć zarówno miejsc spotkań wiejskich (place, centra wsi, sale, świetlice), obiektów historycznych, zabytkowych; przestrzeni wiejskiej (zieleń, chodniki, stawy), jak i imprez kulturalnych (festyny, imprezy cykliczne, tematyczne), folkloru (zespoły taneczne, orkiestry), sportu i kultury fizycznej (boiska, siłownie, szlaki piesze, ścieżki rowerowe, zagospodarowanie kąpielisk, plaż), bezpieczeństwa (place zabaw, ograniczenie ruchu kołowego, parkingi), jak również ochrony środowiska (sanitariaty, kosze na śmieci), a także wizualizacji i informacji (tablice informacyjne dotyczące wszystkich ww. przedsięwzięć). To tylko niektóre przykłady, ponieważ odnowa wsi daje możliwość indywidualnego podejścia wynikającego z indywidualności każdej wsi. Elementem spajającym wszystkie przedsięwzięcia, charakterystycznym dla tego procesu, jest współdecydowanie mieszkańców wsi w sprawach kierunku rozwoju ich miejscowości. Projekty odnowy wsi powstają bowiem w wyniku debaty lokalnej na poziomie sołectwa. Odnowa wsi jest zatem próbą złamania stereotypu planowania centralistycznego, w którym to gmina decyduje o rodzaju przedsięwzięć w każdej miejscowości. Jednakże nie należy rozumieć, że projekty odnowy wsi są kreowane i wdrażane w kompletnym oderwaniu od lokalnej rzeczywistości. Powstają one z uwzględnieniem realiów gminy: planu zagospodarowania, strategii gminy budżetu. Dlatego też ważnym czynnikiem warunkującym sukces odnowy wsi jest partnerskie podejście do planowanych zadań, w tym jak najwyraźniejsza współpraca przedstawicieli gminy z sołectwem.

Plan Odnowy Miejscowości Rybno poprzez realizację wskazanych w nim przedsięwzięć przyczyni się do podniesienia standardu życia jego mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności całej miejscowości. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

Obszarem realizacji Planu Odnowy Miejscowości Rybno jest obszar tej miejscowości.

Opracowanie planu odnowy miejscowości to wyzwanie, przed którym stanęły wszystkie aktywne społeczności lokalne zaangażowane w działania rozwojowe podejmowane na terenie ich małych ojczyzn.

Opracowanie, a następnie wdrożenie planu odnowy, wiąże się z określonymi korzyściami dla społeczności lokalnej:

- możliwość korzystania z funduszy strukturalnych i innych zewnętrznych źródeł finansowania działań rozwojowych;
- zdynamizowanie rozwoju społeczno – gospodarczego miejscowości, dzięki pojawiającym się nowym możliwościom podejmowania działań rozwojowych;
- wzrost atrakcyjności życia społeczno – kulturalnego;
- wdrażanie pozytywnych zmian akceptowanych przez mieszkańców;
- wzrost wartości majątku komunalnego – nieruchomości;
- aktywizacja społeczności lokalnej – wzrost tożsamości z miejscem zamieszkania i stopnia integracji mieszkańców wokół działania na rzecz własnego środowiska - miejscowości;
- stworzenie lokalnego forum wymiany informacji i doświadczeń.

2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO - GOSPODARCZA NA OBSZARZE MIEJSCOWOŚCI

W czasie trwania prac nad Planem Rozwoju Miejscowości Rybno odbyły się spotkania z mieszkańcami celu konsultacji społecznych. Podczas spotkania określono potrzeby mieszkańców oraz powstała diagnoza miejscowości Rybno - stanu obecnego, a także stanu przyszłego.

	RYBNO ... DZIŚ ANALIZA	RYBNO ... JUTRO PROGNOZA
Co ją wyróżnia?	Położenie i klimat, duża powierzchnia lasów, walory przyrodniczo krajobrazowe, zwarta zabudowa.	Wieś bezpieczna, kultywująca tradycję, zachowująca dziedzictwo narodowe, estetyka z zachowaniem tradycyjnego układu zabudowy, aktywni mieszkańcy, obiekty służące rekreacji i czynnemu wypoczynkowi, dostępność turystyczna.
Jakie pełni funkcje?	Mieszkalna, rolniczo – usługowa.	Nowoczesna infrastruktura drogowa i techniczna zaspokajająca potrzeby mieszkańców .
Kim są mieszkańcy?	Mieszkańcy to głównie pracownicy przedsiębiorstw okolicznych wsi i miast.	Mieszkańcy zaradni, aktywnie uczestniczący w życiu społecznym i kulturowym wsi, wykształceni, przedsiębiorczy, dbający o zachowanie tradycji i dziedzictwa kulturowego, w pełni identyfikujący się ze wsią.
Co daje utrzymanie?	Rolnictwo oraz praca w firmach.	Mieszkańcy utrzymujący się z turystyki, agroturystyki i rekreacji, działalności gospodarczej, mikroprzedsiębiorstwa
Jaki ma wygląd?	W centrum wsi zabudowa jest zwarta, poza centrum rozproszona, gospodarstwa są zadbane, ale część budynków wymagają poprawy.	Zabudowa murowana, elewacje schludne, zadbane otoczenie, czysta, estetyczna, bogata, dostępna, bezpieczna, wyróżniająca się na tle innych miejscowości
Jaka jest infrastruktura komunikacyjna?	Potrzeba częstszego połączenia w kierunku Rybno– Sorkwity oraz Rybno-Mrągowo.	Nowoczesna infrastruktura komunikacyjna, umożliwiająca rozwój turystyki i inwestycji, dostosowane do potrzeb mieszkańców, bezpieczne.
Jakie obyczaje oraz tradycje pielęgnują i rozwijają	Obchodzone są głównie święta kościelne.	Organizowanie imprez, festynów kulturalnych, sportowych. Ukształtowanie i pielęgnowanie tradycji, zwyczajów, obrzędów.

2.1. PODSTAWOWE INFORMACJE NA TEMAT SOŁECTWA

Miejscowość Rybno położona jest w województwie warmińsko – mazurskim, w powiecie mrągowskim, w gminie Sorkwity w ścisłym sąsiedztwie sołectw Rozogi oraz Kozłowo. Sołectwo Rybno jest jednym z 20 sołectw wyodrębnionym w Gminie Sorkwity.

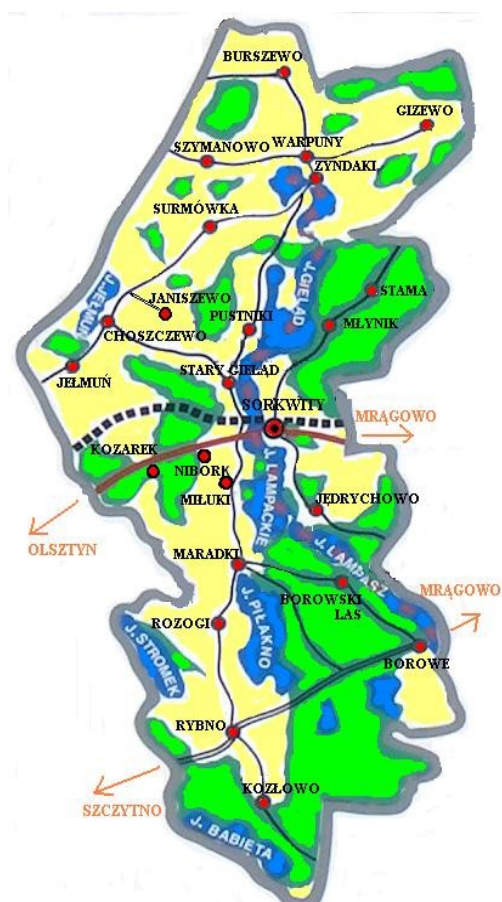
Powierzchnia sołectwa Rybno, w skład którego wchodzi miejscowości wieś Karczewiec, Piłaki, Rybno oraz Tyszkowo, wynosi 1.641,30 ha. Zaś sama miejscowość Rybno jest jednym z 42 miejscowości wyodrębnionych w podziale administracyjnym gminy Sorkwity. Miejscowość Rybno zamieszkuje 427 osób¹. Natomiast ogólnie sołectwo Rybno zamieszkuje 476 osób.

¹ Dane Ewidencja Ludności UG Sorkwity na dzień 31.12.2010 r.

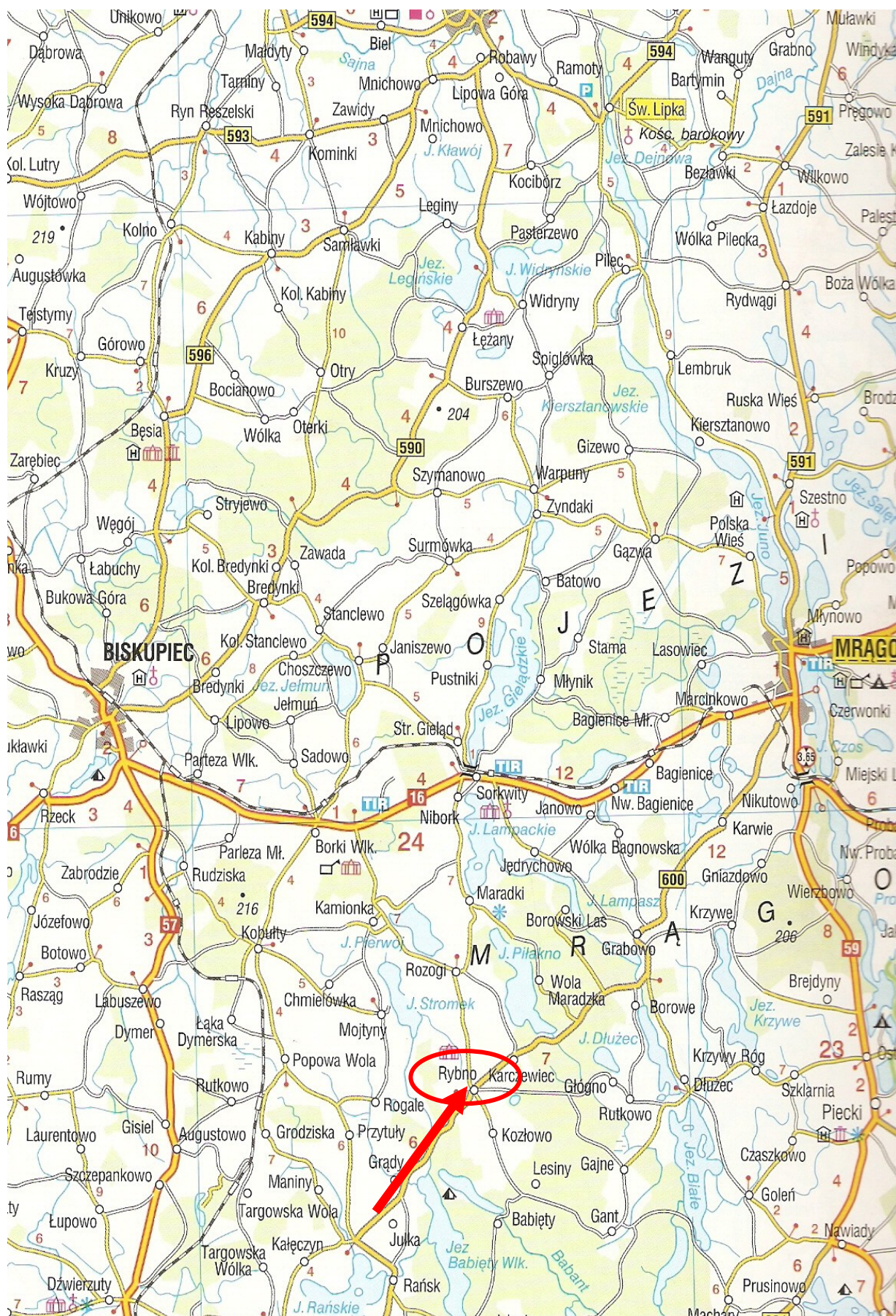
Rysunek 1. Gmina Sorkwity na tle powiatu mragowskiego

Rysunek 2. Gmina Sorkwity z podziałem na sołectwa z uwzględnieniem sołectwa Rybno.

Miejscowość, jak i gmina, posiada istotne walory przyrodniczo-rekreacyjne, które stwarzają podstawy do rozwoju szeroko pojętej turystyki, a także agroturystyki. Również kulturowo jest to teren bardzo ciekawy.

2.2. HISTORIA I DZIEDZICTWO KULTUROWE

HISTORIA

Obszar Pojezierza Mrągowskiego, na terenie którego leży gmina Sorkwity, był już zamieszkiwany u schyłku epoki brązu. Do początku XII wieku z ludu Galindów zamieszkującego obszar obecnej gminy pozostały niedobitki. Datowany od 1226 r. podbój Prus przez Zakon Szpitala Najświętszej Marii Panny Domu Niemieckiego w Jerozolimie, popularnie zwanym Zakonem Krzyżackim, dokonywał się pod przewodnictwem pruskiego mistrza krajowego Hermana von Balk z udziałem wojsk Konrada księcia Mazowieckiego i licznych krzyżowców z całej Europy. W roku 1255 ziemia Galindów, w dużej części porośnięta puszcza, została nadana przez papieża księciu kujawskiemu - Kazimierzowi. Ten zrzekł się Galindii już rok później na rzecz Krzyżaków w zamian za ziemię lubawską. Za okres zajęcia interesującego nas obszaru przyjmuje się czas między 1256, a 1277 r. Ta ostatnia data to czas krwawej bitwy między Krzyżakami, a Jaćwingami nad jeziorem Skomentno w okolicach Ełku.

Kronikarz Zakonu Dusburg pod datą 1280 zapisał: „Koniec wojny w Prusach. Początek wojny litewskiej”.

W tym czasie, na terenie obecnej gminy Sorkwity, ludności pozostało niewiele – nieliczne osady leżały wśród puszczy. Przez półtora wieku nie był to obszar zasiedlany przez Krzyżaków. Granica między Państwem Zakonnym,

Mazowszem została częściowo wytyczona w 1343 r. od źródeł rzeki Wincenty (dopływu Pisy) do Orzysza na podstawie porozumienia między mistrzem Ludolwem Konigiem, a księciem mazowieckim Ziemowitem. Akcja osiedleńcza w kierunku obszaru Wielkich Jezior Mazurskich została podjęta w drugiej połowie XIV w. Ostateczne wytyczenie granic między państwem krzyżackim, a Litwą i Polską nastąpiło wyniku pokoju nad jeziorem Mełno w 1422 r. Teren gminy należał wówczas do komturii w Baldze i leżał w prokuratorii w Szestnie.

Drugi etap kolonizacji Prus (do poł. XV w.), a pierwszy na terenie prokuratorii w Szestnie (w której skład wchodziły ziemie obecnej gminy) charakteryzował się spadkiem imigracji niemieckiej i wykorzystaniem miejscowego elementu osadniczego. Ludność miejscowa asymilowała się w państwie zakonnym. Początkowo istniały jeszcze tradycyjne staropruskie formy osadnicze takie jak Lauks /pole/ czyli związek kilku do kilkunastu gospodarstw. Nie były to jednak wsie w obecnym rozumieniu. Pojedyncze gospodarstwa Kaymys /wieś/ przekształcono w przysiółki lub osady zwartych domów. W późniejszym jednak etapie następowały lokacje na prawie magdeburskim i chełmińskim.

Na terenie prokuratorii szesteńskiej był to czas planowanych wyrębów lasów, tworzenia powiązanego systemu osadniczego z wykorzystaniem naturalnych dróg wodnych i tworzonych sztucznie dróg kołowych. Wyształcanie się jednostek osadniczych wiązało się z nadaniami dla dóbr służebnych do 15 łanów ziemi (1 łan to 23 do 28 hektarów), po 1415 od 20 do 80 łanów. Wsie czynszowe otrzymywały zróżnicowaną ilość ziemi, na jednego chłopą przypadało od 1 do 4 łanów, sołtys mógł mieć do 1/10 obszaru przypisanego wsi. Młynarze i karczmarze otrzymywali ok. 2 łanów ziemi. Świadczenia wynikające z nadań to opłaty w formie pieniężnej lub w naturze, służba zbrojna oraz pomoc w budowie, remoncie lub rozbiórce zamków gdziekolwiek Zakon zażądał.

Do 1454 r. można uchwycić na omawianym obszarze:

- Burszewo - osiedle pruskie /1440/,

wsie wolnych: - Choszczewo /1379/, - Jelmuń /1397/, - Kozłowo /1388/, - Maradki /1391/, - Pustniki /1379/,
- Rozogi /1388/, - **Rybno /1391/**, - Sorkwity /1379/, - Stary Gieląd /1379/,
Szelągówka /1373/, - Warpuny /1373/, - Zyndaki /1373/,

wsie czynszowe:

– Miłuki /1379/, - karczma Sorkwity /1451/.

W okresie wojny trzynastoletniej (1454-1466) nastąpiło zahamowanie rozwoju osadnictwa i częściowe zniszczenie już istniejących jednostek. Jednak po ustanowieniu II pokoju toruńskiego rozpoczęła się nowa akcja kolonizacyjna, najpierw z inicjatywy namiestnika Zakonu Krzyżackiego Henryka Reus von Plauen, a następnie komturów bałgijskich. Dokonano ponownej lokacji Kozłowa w 1483 r., w 1488 r. powstała karczma w miejscowości Pustnik. Utworzono również parafie Rybno (XV w.), Sorkwity (1470 r.). Okres ten zakończył się wraz z sekularyzacją Prus w 1525 r. Okres nadań krzyżackich następował wówczas na podstawie prawa magdeburskiego i prawa chełmińskiego równocześnie, a w niektórych przypadkach ponawianych zamiennie.

Po zniszczeniach wojny pruskiej nastąpiło przekształcenie państwa zakonnego w świeckie Prusy Książęce (1525-1657).

Po okresie stagnacji nastąpiły nowe nadania i zmiany dotychczasowych. Nowy okres osadniczy określają daty 1525-1568, czyli czas panowania Albrechta von Hohenzollern – Ansach. Obszar gminy Sorkwity wszedł wówczas

w skład starostwa szestneńskiego. Nadania książęce odbywały się bezpośrednio lub w formie sprzedaży za pośrednictwem starostów na prawie magdeburskim. Dobra zakonne stawały się książęcymi. W starostwie szestneńskim utworzono dobra i wsie wolne: Burszewo (1526 r.). Wsie czynszowe: Borowe (1548 r.), Głodowo (1563 r.). Nadania narzucały świadczenia podobne jak w czasach krzyżackich. Jak wynika powyższego zestawienia w okresie panowania księcia Albrechta miała miejsce ogólna tendencja rozwoju wsi czynszowych, co wiązało się ze wzrostem demograficznym pierwszych pokoleń osadniczych i z napływem nowych osadników: Polaków, Litwinów, Rusinów, Niemców. itd. Znaczący był też udział migracji wewnętrznej z innych obszarów dawnego państwa zakonnego. W tym czasie również obszar gminy nawiedzały zarazy po części jako wynik właśnie owej migracji ludności. Nie wpłynęło jednak to znacząco na sytuację ludnościową.

Od II połowy XVI w. do pocz. XVIII w. w wyniku przemian nastąpił kolejny okres osadniczy. W tym czasie powstały dobra szlacheckie: Jędrychowo (1617 r.) z dóbr sorkwickich, Janowo (1700 r.) z dóbr Jędrychowa, Kozarek Wielki (1650 r.), Kozarek Mały (ok. 1700 folwark), Nibork (1700 r.), wieś czynszowa: Szymanowo (1577 r.), wieś mieszana: Gizewo (1573 r.). W tym okresie proces osadniczy wyraźnie osłabł. W latach trzydziestych XVII w. liczba mieszkańców starostwa szestneńskiego była na poziomie ostatnich lat panowania księcia Albrechta. Przyczyniły się do tego zarazy (w 1620 r., 1625, 1630 r.), jednakże największe szkody przyniosła zaraza na początku XVIII w.. nastąpił wówczas zdecydowany spadek demograficzny, a co za tym idzie – osadniczy. Pewien wpływ na sytuację miała również ekstensywna, wyjąłwiająca ziemię gospodarka rolna.

Jednostki osadnicze powstające do pocz. XVIII w. były oparte o system jezior i cieków wodnych. Na obecnym terenie gminy przeważał typ wsi zwany ulicówką. Była to forma planowana i wiązała się z regularnym

układem pól (niwysystem trójpólowy). Zabudowa był drewniana, kryta strzechą. Wnętrze o jednej izbie i komorze.

Od 1721 r. z inicjatywy króla Fryderyka Wilhelma I rozpoczęła pracę komisja nadzorująca zagospodarowanie kraju jego nową kolonizację. W tych czasach wprowadzono nową miarę gruntów – miarę olecką, która obowiązywała w latach 1722-1750, a przy wymierzaniu królewskich zaród chłopskich stosowano ją jeszcze w 1773 r. Były to działania zmierzające do ożywienia gospodarczego na terenie obecnej gminy Sorkwity, jak i całych Prus. Król przywiązywał również wagę do rozwoju szkolnictwa dokonując reformy szkolnictwa elementarnego. Powstały wówczas szkoły w miejscowościach: Borowe (1760 r.), Burszewo (1737 r.), Gizewo (1760 r.), Jelmuń (1740 r.), Jędrychowo (1740 r.), Kozłowo (1740 r.), Pustniki (1740 r.), Rozogi (1740 r.) Surmówka (1750 r.), Szymanowo (1760 r.), Zyndaki (1740 r.).

W 1751 r. wprowadzono reformę administracyjną – dawne starostwa stały się zbyt duże i z ich połączenia powstały powiaty ziemskie. Utworzono duży powiat szestneński. Reformy i wyprowadzanie kraju z kryzysu przerwała wojna siedmioletnia (1756-1763), która poczyniła kolejne spustoszenia. Z końcem XVIII w. nastąpiło wzmocnienie terytorialne Prus kosztem Polski, jako wynik rozbiorów (1793 r. i 1795 r.). początek wieku XIX to wojny napoleońskie, które przyniosły ze sobą spustoszenie zasobów żywności, głód i zarazy. Jeszcze w czasie wojen napoleońskich konieczna był gruntowna przebudowa wewnątrz Prus. W związku z tym edyktem z dnia 9.10.1807 r. zniesiono poddaństwo i umożliwiono zakup ziemi przez mieszczan i chłopów. Celem było uśmierzenie buntów chłopskich (zwłaszcza z końca XVIII w.) i poprawa efektywności rolnictwa. Prawdziwe uwłaszczenie przyniósł jednak edykt wydany za Hardenberga z 14.09.1811 r.

W początkach wieku powstają dalsze szkoły: Choszczewie, Pniewo (Stama), Warpuny.

Koniec wieku XIX i pocz. XX to okres kształtowania się zachowanego do dziś krajobrazu kulturowego obszary gminy. Wcześniejsze formy ubogiego budownictwa mazurskiego (drewniane i gliniane) zachowały się w formie szczątkowej. Budowane najczęściej nowe obiekty lub też stare zostały przykryte tynkiem. Pojawiły się dość powszechnie budowle murowane z cegły i kamienia kryte dachówką.

Okres międzywojenny do 1933 r. to czas stagnacji i naprawiania szkód z okresu I wojny światowej. Okres istnienia faszystowskich Niemiec nie zaznaczyły się zbyt w krajobrazie kulturowym gminy. Przechodząca przez Mazury ofensywa Armii Czerwonej nie przyczyniła się do odczuwalnych zniszczeń wojennych².

LEGENDA O ZAGINIONYM ZAMKU W RYBNIE

Przed wiekami w okolicy Góry Zamkowej było rozległe jezioro, obecne jezioro Stromek, otoczone gęstym lasem. Niedaleko od jeziora w zamku mieszkał czarodziej o imieniu Rogo, którego kochana córka Oty była niezwykle piękną dziewczyną. Z odległych krain, wiedziony żądzą przygody, przybył do pruskiej krainy olbrzym Ryko. Tam nad jeziorem szukał cienia i odpoczynku. W tym czasie Oty śpiewała nad brzegiem jeziora. Wtedy to Ryko urzeczony przepiękną pieśnią i cudowną urodą Oty zakochał się w niej.

Ryko postanowił zbudować na wzgórzu zamek i uprowadzić do niego piękną Oty. Zbudował zamek, który ogromem przewyższał wszystkie inne w okolicy. To rozniewało czarodzieja Rogo. Twierdze olbrzyma,

² Ambrosiewicz M., Knercer W., Żywiczyński A., *Ochrona zabytkowego krajobrazu kulturowego Gminy Sorkwity – materiał uzupełniający do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, Suwałki – Olsztyn 1999 r., s. 2-4.*

który był po drugiej stronie jeziora, widział czarodziej codziennie. Przyjaciele jego twierdzili, że nawet przy pomocy swej siły magicznej nie zniszczy on zamku olbrzyma Ryko. Czarodziej chętnie by powstrzymał budowę zamku. Niestety jego magiczna siła starczała tylko do jeziora. Z brzegu jeziora córka czarodzieja - Oty często spoglądała na zamek olbrzyma. Marzyła, by poznać właściciela owych ogromnych posiadłości.

Kiedyś piękna Oty pomogła trzem łotrom i w ten sposób sprowadziła ich na dobrą drogę. Stali się oni jej nieodłącznymi kompanami i zawsze chronili Oty przed wszelkimi niebezpieczeństwami. Oty często kąpała się w jeziorze, którego brzegi porośnięte były gęstym i mrocznym lasem bukowym. Od dawna już Ryko zabiegał u czarodzieja Rogo o względy jego córki, jednak owe zabiegi ojciec Oty bezwzględnie odrzucał. Pewnego razu Ryko przyczajony w łódce w gęstym jeziornym sitowiu czekał na Oty. Trzech opiekunów dziewczyny akurat nie było

w pobliżu. Porwał on dziewczynę i uprowadził do swego zamku. Oty już wcześniej zakochana w olbrzymie, nie sprzeciwiała się mu.

Rogo czekał cierpliwie latami na zemstę. Wraz z osobą jego córki Oty poszerzył się zakres sił magicznych czarodzieja poza rejon jeziora aż do zamku olbrzyma. Nie chciał on jednak skrzywdzić swej ukochanej córki. Oty zaniechała kąpieli w jeziorze, ponieważ nie chciała wystawiać Rogo na magię swego ojca.

Ze związku olbrzyma Ryko z Oty urodził się silny chłopak zwany Rybo. Mijały lata i Rybo urósł na niebywale mocarnego mężczyznę. Niestety czarodziej Rogo nienawidził Rybo, tak jak jego ojca Ryko. Pewnego razu, po latach Oty zapomniała o niebezpieczeństwie ze strony ojca i udała się do jeziora by zażyć kąpieli. Wówczas to gniew czarodzieja nie musiał być już hamowany. Przeklął on zamek olbrzyma, który zapadł się pod ziemię wraz ze wszystkimi mieszkańcami. Zamek miał ukazać się na powierzchni, wówczas gdy piękny śpiew Oty dotrze do zakopanego pod ziemią Ryko. Wierni przyjaciele Oty już wcześniej pośpieszyli do zamku, zamienili się w myszy i zaczęli kopać ku górze próbując się wydostać na powierzchnię.

Kiedy ich żmudna praca zostanie wykonana, głos Oty dotrze do Ryko i wówczas zamek znowu pojawi się na górze zachwycając swym ogromem. Po chłopcu Rybo nazwano wioskę leżącą niedaleko zamku Rybnem, a od imienia czarodzieja Rogo - Rozogi (dawniej Rogallen).

POWSTANIE MIEJSCOWOŚCI RYBNO

Wielki mistrz Konrad Zöllner von Rothenstein w 1388 r. nadał Filipowi Wildenawowi 350 włók na prawie chełmińskim. Większa część tego obszaru przypadła na wójtostwo sześcieńskie. Wówczas to na tym obszarze powstały następujące dobra: Kozłowo, Rybno, Maradki, Gajne, Rozogi, Pierwej i Kamionki.

W 1483 r. wielki mistrz Marcin Truchses zatwierdził Wolfgangowi Schwansfeldowi, Maciejowi Wyselinowi i Piotrowi Wildenawowi posiadanie dóbr Kozłowskich w określonych granicach, nadając im także wyższe i niższe sądownictwo – z obowiązkiem jednej służby w lekkiej zbroi od każdych 100 włók. Jeszcze w tym roku wymienieni wyżej godzą się między sobą w ten sposób, że Maciej Wyselin i Piotr Wildenaw (szwagrowie) dzielą całą swą własność na majątki Kozłowo i Rybno.

Wiadomości o Rybnie z XV w. są zbyt ogólnikowe i mgliste, dopiero w 1526 r. starosta sześcieński – Jerzy Mangmeister, sprzedał tam 36 włók za 240 grzywien Stefanowi Kłocie, Lenartowi Zarebie, Maciejowi

Bogutowi i Marcinowi Gogolewskiemu. Pozostała część księżę Albrecht w 1528 r. miał obdarzyć Engela Stacha von Golzheima.

Rybno było parafią już w XV w. patronat nad kościołem od roku 1483 posiadali szlacheccy właściciele miejscowych dóbr, później królowie pruscy. Po kościele z doby krzyżackiej pozostała tylko granitowa chrzcielnica, wydobyta spod rumowiska rozebranego w 1841 r. starego kościoła. Nowy kościół poświęcony w 1855 r. jest budowlą z kamienia polnego, ściany szczytowe i rogi ma z cegły. Wystrój wewnętrzny jest skromny. W 1840 r. w parafii było 1587 Polaków i 242 Niemców. Natomiast w latach 1901-1903 na 2770 parafian było 2170 Polaków, później tendencyjnie wykazywano coraz mniej Polaków, aż w 1912 r. naliczono zaledwie 400 Mazurów.

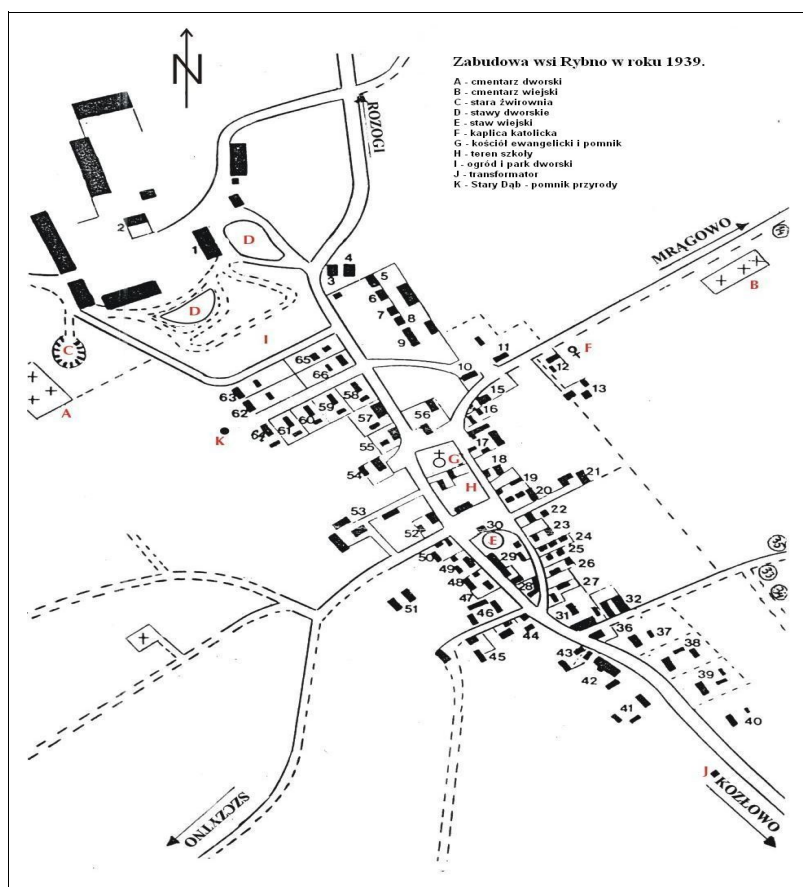
Wieś Rybno w 1785 r. liczyła 27 dymów, w 1838 r. – 31 dymów i 286 mieszkańców. Do dworu należało w 1904 r. ponad 68 włók razem z folwarkami Karczewiec i Tyczkowo. Była tu także gorzelnia. Po I wojnie światowej dwór przejęło państwo, część – 10 włók, przeznaczono na parcelację, pozostałe zaś 58 włók, w tym jezioro Stromek (153 ha), należało do domeny. Później PGR.

Rybno posiadało szkołę parafialną już w XVI w. Po 1737 r. zreorganizowano ją na szkołę powszechną. W 1935 r. była tutaj szkoła dwuklasowa, w której jeden nauczyciel uczył 99 dzieci.

• Rysunek 3. Uczniowie szkoły w Rybnie (1928 r.)

Zabudowa wsi uformowała się w kształcie owalnicy, dwór nieco oddalony. W roku 1939 wieś liczyła 520 mieszkańców i była samowystarczalna. Oprócz gospodarzy mieszkali tu: listonosz, pastor, nauczyciel, cieśla, stolarz, dróżnik, masarz, rymarz, murarz, młynarz, piekarz, kowal, fryzjer, szewc, krawiec, lekarz, dentysta, położna. Funkcjonowało kilka sklepów, gospody, poczta, piekarnia.

Rysunek 4. Plan sytuacyjny miejscowości Rybno z roku 1939.

Do sołectw Rybno należą:

- Karczewiec – (Neusorge), folwark powstały przed 1900 r. przed II wojną światową była tu owczarnia ze specjalizacją hodowli gatunku „Merino”. Później PGR.;
- Piłak (Pillackermühle), dawniej osada młyńska zwana także Piłanka, istniała już w połowie XVII w. później osada leśnicza;
- Tyczkowo (Heinrichshöhe), folwark założony w 1854 r. przez właściciela Rybna, Henryka Tyszkę i nazwany od jego imienia. Później PGR.

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY ŚWIĘTEGO BONIFACEGO BISKUPA I MĘCZENNIKA

Kościół - pierwotnie kaplica, znajdujący się przy ulicy Kościelnej 47 zbudowany został w 1928 r. z inicjatywy ówczesnego dzierżawcy dworu - Bluma. Usytuowany jest na działce oznaczonej nr ew. 116/2 obręb Rybno - na skraju wsi, w ciągu zabudowy ulicznej, u wylotu drogi w kierunku Mrągowa. Początkowo należał on do parafii Kobyły. Pierwsza msza odpustowa została odprawiona w święto patronalne 5 czerwca 1938 r. Jednakże dopiero 21 kwietnia 1991 r. w Rybnie powstała samodzielna parafia rzymskokatolicka. Do rejestru zabytków nieruchomości województwa warmińsko - mazurskiego został wpisany 2 grudnia 1998 r. - nr rejestru A-3327/O.

Kościół pw. św. Bonifacego Nieorientowany, z prezbiterium skierowanym w kierunku południowo - wschodnim. Jest obiektem murowanym przykrytym dwuspadowym dachem. Na kaplicy drewniana sygnaturka nakryta graniastosłupowym hełmem. Od strony wschodniej przylega do prezbiterium niewielka płaska absyda prezbiterialna kryta dwuspadowym daszkiem. Od zachodu - niższe od korpusu aneksy pomocnicze (zakrystia i przedsionek) kryte dachami trzyspadowymi. Kaplica salowa przykryta sklepieniem ostrołukowym z lunetami wspartymi na przyściennych, drewnianych kolumnkach. Elewacje charakteryzuje się skromnym detałem architektonicznym.

W fasadzie znajduje się otwór drzwiowy zamknięty łukiem pełnym i okrągłe okna po bokach. W szczycie korpusu - triada prostokątnych okien. Natomiast elewacje boczne ozdobione są trzema okrągłymi otworami okiennymi.

Rysunek 5. Kościół parafialny świętego Bonifacego biskupa i męczennika w Rybnie (dawniej i obecnie)

KOŚCIÓŁ EWANGELICKI

Kościół ewangelicki usytuowany przy ul. Długiej 18, na działce oznaczonej nr ew. 112 obręb Rybno, zbudowany został w 1855 r. Jednakże pewne jest, że już w XV w. istniał w Rybnie kościół. O tym świadczy fakt, że podczas prac budowlanych przy obecnym kościele znaleziono pod ruinami starego budynku kamień węgielny starszej budowli. O tym świadczy także fakt, że w starej częściowo zniszczonej kronice kościelnej była wzmianka z roku 1483 o patronie kościoła w Rybnie. Wiadomo, że stary kościół z powodu złego stanu technicznego musiał zostać zamknięty, a msze święte odbywały się w szkole. Zaznaczył go na mapie z 1575 r. Hennenberg, ale

proboszcze był tam już w 1475 r.

Kościół jest znajduje się w centrum wsi, wolnostojący, orientowany. Budynek jest murowany z kamienia, z ceglanyimi detalami: szczytami, fryzem, narożami elewacji, obramowaniem okien i drzwi. Salowy, przykryty płaskim dachem. Korpus nawowy od wschodu z pseudolektorium. Kompozycja fasady składa się z otworu drzwiowego zamkniętego łukiem pełnym i po jednym okrągłym oknie po jego bokach oraz uskokowy gzyms. Identyczne są elewacje boczne kościoła z oknami zwieńczonymi łukiem pełnym, ujętych wspólną, ceglana ramą zakończoną gzymsem kantówkowym. Elewacja zwieńczona ceglanyim fryzem oraz gzymsem ząbkowym. Do rejestru zabytków nieruchomości został wpisany decyzją z dnia 1 grudnia 1998 r. – nr rejestru A-3326/O. W 2010 r. Kościół Ewangelicki został przekazany dla Parafii Rzymsko – Katolickiej w Rybnie.

Rysunek 6. Kościół ewangelicki w Rybnie dawniej

Kościół ewangelicki w Rybnie obecnie

CMENTARZE EWANGELICKIE NA TERENIE RYBNA

Na terenie miejscowości Rybno znajdują się dwa cmentarze ewangelickie. Jeden z nich cmentarz ewangelicki rodowy rodziny v. Woisky I v. Tyszka położony jest w polu ok. 200 m na zachód od założenia dworsko – parkowego, w kierunku południowo – zachodnim od wsi Rybno o powierzchni 0,32 ha. Dawny cmentarz ewangelicko-augsburski położony niedaleko od zespołu pałacowo - parkowego. Spełniał rolę cmentarza

rodowego. Założony na początku XIX wieku na planie prostokąta. Zachowały się pojedyncze groby z metalowymi krzyżami. Drzewostan wielogatunkowy składający się z lip, modrzewi, dębów i świerków. Do rejestru zabytków nieruchomych został wpisany w 26 marca 1987 r. – nr rejestru A-3768/O. Został zamknięty decyzją z dnia 11.12.1976 r.

Rysunek 7. Cmentarze ewangelickie w Rybnie

Drugi cmentarz o powierzchni 0,07 ha położony na zachód od wsi Rybno, ok. 100 m od szosy, w polu - nr ew. działki 173 obręb Rybno. Dawny cmentarz ewangelicko - augsburski założony w połowie XIX wieku, na planie zbliżonym do kwadratu. Obecnie zamknięty i silnie zadrzewiony. Do rejestru zabytków nieruchomości został wpisany w 26 marca 1987 r. – nr rejestru A-3767/O. Został zamknięty decyzją z dnia 11.12.1976 r..

Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie kościoła katolickiego w Rybnie znajduje się również czynny cmentarz rzymskokatolicki (nr ew. 127 obręb Rybno) o powierzchni 0,22 ha.

Rysunek 8. Cmentarz rzymsko – katolicki w Rybnie

DWÓR WRAZ Z PARKIEM DWORSKIM

Park dworski obejmujący teren działki nr ew. 274/23 obręb Rybno w stylu krajobrazowo - naturalistycznym z XVIII-XIX w. usytuowany na wzgórzu morenowym opadającym do stawu położonego w zachodniej części parku. Z dawnego układu przestrzennego zachowały się ślady alei, dawnej grotty romantycznej z kamienia polnego, skarpy przy stawie, szpaler starych drzew świerkowych oraz staw. W północnej części dwór neoklasycystyczny. Wśród drzewostanu dominuje lipa drobnolistna, klon zwyczajny i świerk pospolity. Z drzew o charakterze pomnikowym występuje dąb szypułkowy, żywotnik zachodni i sosna wejmutka. Powierzchnia parku wynosi 2,24 ha.

Na terenie parku usytuowany jest dwór. Po I wojnie światowej dwór przejęło państwo, część – 10 włók, przeznaczono na parcelację, pozostałe zaś 58 włók, w tym jezioro Stromek (153 ha), należało do domeny. Później PGR.

Do rejestru zabytków nieruchomości został wpisany w 26 października 1983 r. –A-1388/O.

Rysunek. 9. Park dworski w Rybnie dawniej i obecnie

Natomiast ze względu na duże wartości kulturowe na uwagę zasługują następujące nieruchomości

- dom przy ul. Długiej 5 – murowany z przełomu XIX i XX w.
- dom przy ul. Długiej 10 – murowany z lat XX w.
- remiza – budynek murowany z początku XX w.
- cmentarz ewangelicki (położony przy szosie Rybno – Borowe; o powierzchni 0,22 ha; pochodzący z przełomu XIX/XX w.)
- Stanowisko nr 7 – ślad osadnictwa; epoka brązu, okres nowożytny
- Stanowisko nr 8 – osada; epoka brązu, wczesna epoka żelaza, ślad osadnictwa późne średniowiecze i okres nowożytny
- Stanowisko nr 9 – ślad osadnictwa, neonit, Halsztat – Latten, późne średniowiecze
- Stanowisko nr 14 – ślad osadnictwa późnośredniowieczny, osada z okresu nowożytnego XVII-XVIII w.
- Stanowisko nr 15 – osada późnośredniowieczna i nowożytna
- Stanowisko nr 16 - osada późnośredniowieczna i nowożytna
- Stanowisko nr 17 - osada późnośredniowieczna i nowożytna XVII-XVIII w.
- Stanowisko nr 18 – kurhan, epoka żelaza
- Stanowisko nr 33 – ślad osadnictwa, epoka kamienna, pradzieje
- Stanowisko nr 35 – ślad osadnictwa, wczesna epoka żelaza, okres nowożytny
- Stanowisko nr 37 – osada, wczesna epoka żelaza
- Stanowisko nr 38 – ślad osadnictwa, epoka kamienna, późne średniowiecze i okres nowożytny
- Stanowisko nr 39 – ślad osadnictwa, epoka kamienna, wczesna epoka żelaza
- Stanowisko nr 40 – ślad osadnictwa, wczesna epoka żelaza, późne średniowiecze i okres nowożytny
- Stanowisko nr 41 – ślad osadnictwa, epoka kamienna, okres nowożytny
- Stanowisko nr 42 – ślad osadnictwa, epoka kamienna, późne średniowiecze i okres nowożytny
- Stanowisko nr 43 – ślad osadnictwa, wczesna epoka żelaza
- Stanowisko nr 49 – ślad osadnictwa, epoka kamienna, późne średniowiecze i okres nowożytny
- Stanowiska nr 74-76, osada, późnośredniowieczna i nowożytna oraz ślad osadniczy z XVII w.

- Stanowisko nr 77 - ślad osadnictwa, epoka kamienna, osada późnośredniowieczna i nowożytna XVII-XVIII w.
- Stanowisko nr 112 – cmentarzysko kurhanowe, wieczna epoka żelaza
- Stanowisko nr 115 – kurhan, Halsztat D – młodszy i środkowa epoka lateńska
- Stanowisko nr 116 – osada nawodna, wczesna epoka żelaza, okres lateński.

POMNIKI PRZYRODY

Numer rejestru wojewódzkiego	Nazwa	Rok uznania	Obwód [cm]	Wysokość [m]	Położenie	Rok uznania
596	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	1992	500	22	Rybno – północno-wschodnia część parku podworskiego	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7, poz. 66 z 16.04.1992 r.
597	Dąb szypułkowy <i>Quercus rober</i> - 3 szt.	1992	330-400	18-20	Rybno – zachodnia część parku podworskiego	Dz. Urz. Woj. Olsztyńskiego Nr 7, poz. 66 z 16.04.1992 r.

2.3. INWENTARYZACJA ZASOBOW SŁUŻĄCYCH UJĘCIU STANU RZECZYWISTEGO

2.3.1. Środowisko przyrodnicze i zasoby naturalne.

Sołectwo Rybno, podobnie jak cała Gmina Sorkwity, leży w mezoregionie zwanym Pojezierzem Mrągowskim. Charakterystycznymi elementami kształtującymi lokalny krajobraz są moreny czołowe (wzbogacone licznymi śródpolnymi i przydrożnymi zadrzewieniami), położone w kierunku z południowego na północno-wschodni, obserwowane pod postacią licznych wzgórz, pokrytych często kompleksami leśnymi oraz rynnowe jeziora, również pochodzenia polodowcowego. Jest on mocno zróżnicowany dzięki występowaniu kilku rodzajów form polodowcowym. Występują 2 ciągi morenowe, które poprzecinane są szeregiem jezior rynnowych, którym towarzyszą piaszczysto-żwirowe wału ozów i tworów szczelinowych typu kemów.

Niewątpliwą atrakcją Gminy Sorkwity są liczne jeziora. Największe to Jezioro Cielądzkie o powierzchni 480 ha, częściowo zagospodarowane pod kątem turystyczno – rekreacyjnym, pozostałe:

Lp.	NAZWA JEZIORA	POWIERZCHNIA JEZIORA [ha]	GLĘBOKOŚĆ (max)
1	Warpuńskie	49	6,9
2	Zyndackie	39,5	10,3
3	Gielądzkie	480	27
4	Pustnik Mały	33,5	10,0
5	Jelmuń	131,4	7,5
6	Lampackie	200	38,5
7	Lampasz (Łapinozka)	88,2	21,7
8	Stromek	150	2,5
9	Borówko	25,1	Brak danych
10	Piłakno	262	56,6
11	Babięta Małe	57	7,5

Łączna powierzchnia jezior – 1507 ha co stanowi 8,6 % powierzchni gminy.

Swoje stanowiska mają również rzadko spotykane gatunki drzew i krzewów: miłorząb dwuklapowy, cis, magnolia drzewiasta, sosna wejmutka.

Na terenie gminy występuje łącznie kilkadziesiąt gatunków roślin chronionych, z czego większość to rośliny zielne. Duży udział chronionych gatunków roślin związany jest z torfowiskami i obszarami podmokłymi, dlatego szczególnie ważna jest potrzeba zachowania tych siedlisk. Cenne są też zbiorowiska roślinności wodnej i szuwarowej, a także leśnej.

Okolice gminy Sorkwity obfitujące w liczne lasy i jeziora, brak zasadniczych przeszkód terenowych sprawiają, że obszar ten posiada dogodne warunki do swobodnego przenikania różnych elementów faunistycznych. Można stwierdzić, że jest to typowa fauna Niżu Polskiego. Większość zwierząt pospolitych występujących w Polsce, reprezentowanych jest również na tym terenie. Z większych zwierząt występują tu m.in.: łoś, jeleń szlachetny, sarna i dzik; z drapieżników: lis, tchórz, jenot, kuna domowa (kamionka) i leśna, gronostaj, łasica oraz borsuk. Pospolite są zając i królik. Ostatnio wykazano dość liczną obecność bobra. W ciągu ostatnich lat znacznie zwiększyła się też liczebność wydry, mogącej przy tej wielkości populacji powodować znaczne straty w rybostanie. Niepożądana jest również nadmierna liczebność bardzo ekspansywnej norki amerykańskiej, również wyrządzającej szkody w rybostanie oraz wśród ptactwa wodno-błotnego.

Urozmaicony jest świat ptaków, występują: kaczki: krzyżówka, cyranka, cyraneczka, podgorzałka, tracz nurogęs, płaskonos, czernica, czy rzadziej spotykane: świstun, lodówka, gągoł; gęsi: gęgawa, białoczelna i zbożowa (na przelotach); kormoran i mewy. Ponadto można spotkać: perkozy, sieweczką rzeczną, czajkę, brodziec krwawodziobego, rybitwę czarną, żurawia, łabędzia niemego, bociana białego i czarnego czy czapłę siwą. Na polach i łąkach występują m.in. kuropatwy, bazanty i przepiórki. Z ptaków drapieżnych występują: jastrząb, myszołów, krogulec, pustułka, rybołów, kania ruda i czarna, błotniak stawowy. Z sów spotkać można: sowę uszatą, płomykówkę, puszczyka, pójdzkę. Spośród ptaków leśnych licznie reprezentowane są: dzięcioły: czarny, duży, zielony i dzięciołek, a poza tym gil i dziwonina. Największymi osobliwościami ornitofauny są: puchacz, orlik krzykliwy i bielik, mające swoje miejsca gniazdowania.

Wśród występujących tu gadów najliczniejsze są jaszczurki: zwinka, żyworódka i padalec. Z węży obecne są: zaskroniec (dość liczny) i żmija zygzakowata. Liczni są przedstawiciele płazów m.in. gatunki żab i ropuch (żaba jeziorkowa, trawna, śmieszka, ropucha szara. W wodach powierzchniowych powszechnie występują znane ryby: szczupak, okoń, sandacz, jazgarz, płoć, wzdrega, leszcz, krap, karp, lin, karaś, węgorz, kleń, jaź, miętus, ukleja, słonecznica, ciernik, cierniczek itd.

Do spotykanych gatunków, należy też doliczyć, wprowadzone sztucznie do niektórych zbiorników w latach 60, karpia oraz azjatyckie ryby roślinożerne: tołpygę i amura. Ich liczebność w wodach otwartych jest śladowa, co nie jest jednak niepokojące, bo gatunki te obecnie, jako obce polskiej ichtiofaunie, uważa się za niepożądane. Fauna bezkręgowców jest bogata i stosunkowo dobrze poznana.

Geologia i geomorfologia

Miejscowość Rybno, podobnie jak cała Gmina Sorkwity, leży w mezoregionie zwanym Pojezierzem Mrągowskim. w zachodniej części Platformy Wschodnioeuropejskiej – krainy geologicznej, obejmującej Europę Wschodnią. Jest to rozległa i tektonicznie stabilna struktura.

Ukształtowanie powierzchni i litologia Gminy Sorkwity jest typowa dla obszarów polodowcowych, a cechą ich krajobrazu jest niespotykane nigdzie w kraju, na taką skalę skupienie dużych, naturalnych zbiorników wodnych. Drugim, obok jezior, charakterystycznym elementem krajobrazu tego terenu są rozległe, zwarte kompleksy leśne.

Na terenie gminy dominuje krajobraz młodoglacjalny, powstały podczas ostatniego zlodowacenia – „vistulianu”.

Układ rzeźby terenu jest kratowy: rynny jeziorne i formy szczelinowe mają przebieg południkowy, zaś wzgórza morenowe – równoleżnikowe. Jest on mocno zróżnicowany dzięki występowaniu kilku rodzajów formopolodowcowych. Występują 2 ciągi morenowe, które poprzecinane są szeregiem jezior rynnowych, którym towarzyszą piaszczysto – żwirowe wały ozów i tworów szczelinowych typu kemów.

Występujące zasoby kopalin na terenie gminy nie są wciąż wystarczająco udokumentowane. Największe bezsprzecznie są zasoby kruszywa naturalnego oraz kopaliny rolnicze (kreda jeziorna). Ponadto zinwentaryzowane zostały zasoby torfu. Dużym problem jest intensywne pozyskiwanie kruszywa, które powoduje istotne zmiany w krajobrazie oraz wpływa na negatywne oddziaływanie na środowisko.

Gleby

W gminie Sorkwity dominującym typem gleb są gleby brunatne. Przeważają gleby IV klasy, a III, wchodząca w skład kompleksu pszenego dobrego, występuje w rejonie Choszczewa, Gizewa, Surówki. Duży udział mają gleby kompleksu pszenego wadliwego.

W składzie gatunkowym gleb III i IV klasy występują gliny lekkie, piaski gliniaste mocne i lekkie. W obrębie licznych zagłębień bezodpływowych występują mułki, piaski, gytie i kredy jeziorne, najczęściej maskowane przez młodsze, często współczesne namuły torfiaste i torfy.

Udział gleb w poszczególnych klasach bonitacyjnych w gminie Sorkwity, przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Użytki rolne	Powierzchnia gruntów rolnych	
		[ha]	[%]
1	Klasa IIIa	22,73	0,4
2	Klasa IIIb	635,09	10,1
3	Klasa IVa	2 242,72	35,7
4	Klasa IVb	1 629,4	25,9
5	Klasa V i VI	1 753,37	27,9

Użytki zielone			
6	Klasa III	255,66	7,3
7	Klasa IV	2 151,87	61,2
8	Klasa V i VI	1 108,36	31,5

W odniesieniu do sołectwa Rybno klasyfikacja występujących tu gleb przedstawia się następująco w przyjętych formach tabelarycznych:

STRUKTURA UŻYTKOWANIA

Powierzchnia ogółem ha	Użytki rolne		Grunty pod lasami		Grunty pod wodami		Tereny komunikacyjn		Tereny osiedlowe		Tereny różne		Nieużytki	
	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha
1641,30	772,42	47,1	634,98	38,7	12,48	0,7	39,41	2,4	37,89	2,3	4,98	0,3	139,14	8,5

BONITACJA UŻYTKÓW ROLNYCH

RYBNO	% udział gruntów ornych w klasach					Użytki zielone w klasach		
	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V i VI	III	IV	V
	--	31,9	34,6	12,5	21,0	16,3	52,3	31,4

Hydrografia

Wody powierzchniowe z gminy Sorkwity są podzielone między dwa dorzecza. Zdecydowana większość znajduje się w dorzeczu Wisły i oddaje swe wody poprzez Krutynię. Zaś niewielka część wód z zachodniej i północnej części gminy (okolice jeziora Jełmuń) odprowadza swe wody do Zalewu Wiślanego i stanowi zlewnie Łyny. Na terenie gminy znajduje się wiele jezior. jezior o powierzchni powyżej 1 ha naliczono 178, z czego tylko jezioro Jełmuń częściowo leży w granicach gminy.

Zdecydowana większość jezior to zbiorniki eutroficzne.

Przez teren gminy przepływa kilka rzek. Największą z nich jest Krutynia, której dorzecze obejmuje zdecydowaną większość obszaru gminy. Za jej górny bieg przyjmuje się Strugi łączące jeziora Warpuńskie, Zyndackie, Gielądzkie, Lampackie, Lampasz.

Łączna długość Krutyni wynosi 99,9 km. Krutynia jest typową rzeką pojezierną, przepływająca przez liczne jeziora. Stanowi popularny szlak turystyczny. Prawostronnym dopływem Krutyni jest rzeka Babant, wypływająca z jeziora Stromek i dalej poprzez jeziora Babięta Małe do Babięckiej Strugi.

Wody jezior są w podobnym stanie. Wśród jezior objętych monitoringiem większość ma wody, zaliczane do II klasy czystości.

Hydrogeologia

Na przeważającym obszarze gminy warunki hydrogeologiczne są korzystne.

Wody podziemne nawiercono w otworach z czwartorzędu, w większości odizolowanych od powierzchni warstwą gliny. Wydajności studni wynoszą 30-60 m³/h. Jednostkowe 4-6 m³/h/1ms. Maksymalna głębokość zwierciadła wody wynosi 106 m ppt.

Wody piętra czwartorzędowego charakteryzują się dużą zawartością związków żelaza od 0,5 do 8,65 mg/l (dopuszczalna norma 0,5 mg/l), manganu od 0,1 do 0,65mg/l (dopuszczalna norma 0,1 mg/l). Zawartość siarczanów wynosi od 0 do 60 mg/l (dopuszczalna norma 200).

Wszystkie wody ujmowane na terenie gminy wymagają uzdatniania przed spożyciem.

Klimat

Położenie geograficzne, w tym miejscowości Rybno, ma wpływ na warunki klimatyczne. Klimat charakteryzuje się względnym kontynentalizmem o największym zachmurzeniu, największej prędkości wiatru i poza górami należy do najzimniejszych rejonów Polski.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok 6,5°C, natomiast średnia temperatura powietrza najcieplejszego miesiąca to 17,4 °C w lipcu, zaś najzimniejszego. Okres wegetacji, która trwa tu 209 dni, rozpoczyna się około 10 kwietnia, a kończy 25 października. Na omawianym obszarze występują przymrozki w kwietniu i pierwszej dekadzie maja.

Przeciętne roczne opady wynoszą 544 do 605 mm., maksymalne opady występują w lipcu (83 do 93 mm.), minimalne w lutym (31 do 35 mm.). Wilgotność powietrza jest wysoka, średnia względna wartość wynosi 81 do 82%.

Wiatry są zmienne z kierunków wschodnich i zachodnich. W półroczu zimowym prędkość wiatru kształtują się powyżej 4m/sek, a w półroczu letnim poniżej 4m/sek. Wiatry te mają ujemny wpływ na vegetację drzew, ich działanie powoduje mechaniczne wyłamywanie gałęzi, wywracanie drzew. Pod wpływem zimowych wiatrów zwiększa się parowanie i dochodzi do wysychania i obumierania gałęzi i konarów. Pozostałe czynniki klimatyczne, znaczna wysokość pojezierza, zróżnicowanie rzeźby, obfitość zbiorników wodnych spowodowały, że jest to obszar florystycznie najbogatszy na całym niżu.

Lasy i tereny zieleni

Lasy na terenie gminy, w tym wokół Rybna znajdują się pod zarządem Nadleśnictwa Mrągowo

Szata roślinna gminy Sorkwity jest urozmaicona. Dominującą formę stanowią lasy, które zajmują 5 505 ha. Stanowi to około 29,83% powierzchni gminy (dla porównania, średnia dla województwa warmińsko-mazurskiego wynosi 29%). W północnej części gminy występują siedliska lasu świeżego i lasu wilgotnego z licznymi olsami. Natomiast dominującymi gatunkami drzewa są świerki z licznymi płatami olszy.

Struktura lasów w gminie Sorkwity przedstawia się następująco:

Powierzchnia ogółem [ha]	Powierzchnia lasów [ha]	Wskaźnik lesistości [%]	Lasy państwowe [ha]	Lasy prywatne [ha]	Agencja Nieruchomości Rolnych [ha]	Inne [ha]
18 453	5 505	29,83%	4 837	356	257	54

Lesistość w procentach powierzchni ogólnej:

	Powierzchnia ogółem	Grunty pod lasami ha	Lesistość w % pow. ogólnej
RYBNO	1641,30	634,98	38,7

Lasy obsługuje w gminie Nadleśnictwo Mrągowo, przy czym w ramach porozumienia ze Starostą Mrągowskim, prowadzi ono też nadzór nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa.

Generalnie stan lasów prywatnych jest gorszy od stanu lasów państwowych, co wynika z dużej różnicy przeciętnego wieku drzewostanów i zapasów, a ponadto z trudności finansowych, słabszych siedlisk, dużego rozdrobnienia powierzchni i stosowania innych sposobów i innych priorytetów zagospodarowania.

2.3.2. Gospodarka

Podstawowym problemem warunkującym rozwój gospodarczy Gminy Sorkwity, w tym wieś Rybno, jest powstrzymanie spadku liczby miejsc pracy, jaki dokonał się tu w latach dziewięćdziesiątych, m.in. w wyniku upadku państwowych gospodarstw rolnych. Stan ten spowodował, że teren gminy uznano za szczególnie zagrożony wysokim bezrobociem strukturalnym, wynikającym przede wszystkim ze zmniejszenia się ilości miejsc pracy w rolnictwie. Dotychczasowe działania (roboty publiczne, prace interwencyjne, szkolenia itp.) kierowane do długotrwale bezrobotnych miały charakter głównie osłonowy, w mniejszym stopniu aktywizujący. W większości przypadków pozwalały jedynie na czasowe przerwanie bierności zawodowej.

Główne sektory gospodarki poza rolnictwem, w których występuje zatrudnienie na obszarze gminy to: handel i usługi, budownictwo, przemysł oraz transport.

2.3.3. Rolnictwo

Istotnym czynnikiem wpływającym na poziom produkcji rolniczej jest jakość gleb. W związku z tym ogólnie można powiedzieć, że gminę Sorkwity charakteryzują korzystne warunki naturalne do produkcji rolnej. Użytki rolne zajmują 9 820,26 ha, co stanowi 53,2% powierzchni gminy.

Struktura użytków rolnych w gminie Sorkwity przedstawia się następująco:

GMINA SORKWITY	Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska
	6283,31 ha	21,06 ha	893,04 ha	2622,85 ha
% powierzchni użytków rolnych	64,0%	0,2%	9,1%	26,7%

Struktura użytków rolnych

	Użytki rolne ha	Grunty orne		Sady		Użytki zielone	
		ha	%	ha	%	ha	%
RYBNO	772,42	497,68	64,4	0,57	0,1	274,17	35,5

2.3.4. Turystyka

Walory turystyczne Gminy Sorkwity są przede wszystkim pochodną dużych wartości jej środowiska przyrodniczo-krajobrazowego. Spory udział w powierzchni gminy: lasów, jezior, czystość ich wód oraz niski poziom uprzemysłowienia stwarzają dobre warunki do rozwoju turystyki pobytowej i krajoznawczej. Baza noclegowa gminy jest bardzo rozległa.

2.3.5. Struktura demograficzna, rynek pracy i bezrobocie.

Znaczna część danych statystycznych odnoszących się do struktury demograficznej, rynku pracy i bezrobocia dostępna jest jedynie we wskaźnikach odnoszących się do całej gminy. Niemniej jednak ze względu na fakt, iż Gmina Sorkwity ma charakter dość jednorodny należy przyjąć, że podane w niniejszym rozdziale wskaźniki odnoszą się proporcjonalnie także do samego sołectwa Rozogi.

Struktura demograficzna.

Gmina Sorkwity należy do jednostek administracyjnych o średniej liczbie ludności przypadającej na 1km² – 25,0 osoby wg stanu na 30.06.2009 r. W ostatnich dwóch latach liczbę ludności wskazuje na znaczny wzrost ludności. W 2006 roku liczba ludności Gminy Sorkwity wzrosła zaledwie o 14 osób w stosunku do roku 2005. Natomiast

w 2007 r. w stosunku do 2006 r. już o 19 osób. Wskaźnik feminizacji w badanym okresie czasu utrzymuje się na niskim poziomie. Przewaga kobiet jest na stałym poziomie i w okresie 2008 – 2009 wynosi na 100 mężczyzn przypadało odpowiednio 102 – 101 kobiet.

Struktura ludności Gminy Sorkwity (stan na 31.12.2009 r.)³

Lata	Ludność ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Gęstość zaludnienia na 1 km ²	Liczba kobieta na 100 mężczyzn
2003	4626	2315	2311	25	100
2004	4620	2307	2313	25	100
2005	4621	2305	2316	25	100
2006	4635	2301	2334	25	100
2007	4654	2304	2350	25	100
2008	4618	2289	2329	25	102
2009	4603	2287	2316	25	101
2010	4586	2282	2304	25	100

³ Dane z GUS

Systematycznie obniża się liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym – w stosunku do 2003 r. obniżyła się o 64 osoby, a liczba osób w wieku poprodukcyjnym zwiększa o 13 osoby). Wzrosła natomiast liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (o 79 osoby). Taki stan rzeczy związany jest z obniżeniem tempa wzrostu liczby urodzeń.

Struktura ludności Gminy Sorkwity (stan na 31 grudnia 2007 r.)

Lata	Liczba ludności	Ludność w wieku					
		przedprodukcyjnym	w tym kobiety	produkcyjnym	w tym kobiety	poprodukcyjnym	w tym kobiety
2003	4626	1222	605	2842	1341	562	365
2004	4620	1184	588	2863	1351	573	374
2005	4621	1157	575	2882	1365	582	376
2006	4635	1167	588	2895	1376	573	370
2007	4854	1158	576	2921	1390	575	384

Zmiany podstawowych zjawisk demograficznych w Gminie Sorkwity są przejawem ukształtowania się nowego modelu rodziny, a także migracji ludności. Zjawisko to jest wyrazem szybkiego przystosowania się ludności do nowych warunków ekonomicznych, za co odpowiedzialne są:

- zmiany strukturalne
- kulturowe (dążenie kobiet do samorealizacji, zmiana pozycji kobiet na rynku pracy, konsumpcjonizm).

Rozwój ludności jest wypadkową m.in. przyrostu naturalnego. Na terenie Gminy Sorkwity występuje odpływ części osób, zwłaszcza młodych, w celu znalezienia pracy.

Rynek pracy i bezrobocie

Spadek bezrobocia związany jest przede wszystkim z okresowym zapotrzebowaniem pracowników wraz z porami roku: w budownictwie, rolnictwie, gastronomii, hotelarstwie i turystyce. Natomiast okresowe zwiększanie się liczby bezrobotnych spowodowane jest najczęściej ponowną rejestracją osób, które straciły prace w związku z zakończeniem prac sezonowych i prac w ramach aktywnych form.

Na spadek bezrobocia w naszym powiecie wpływ ma również w pewnym stopniu ożywienie gospodarcze i migracja zarobkowa oraz dostępność do środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ogólnej liczbie zarejestrowanych udział bezrobotnych w poszczególnych samorządach jest różny i przedstawia się następująco:

Zarejestrowani bezrobotni na 31.12.2009 r. w poszczególnych gminach⁴

Rejon	Bezrobotni zarejestrowani	
	Ogółem	Kobiety
1.	2.	3.
miasto Mrągowo	1584	754
gmina Mrągowo	627	316
gmina Piecki	659	319
gmina Sorkwity	435	257
Miasto/gmina Mikołajki	879	406

Liczba bezrobotnych w latach: 2007 – 2008

Rejon administracyjny	Liczba bezrobotnych na 31.12.2007r.	Liczba bezrobotnych na 31.12.2008r.	Różnica % (3:2)	Różnica ilość os. (3-2)	Wzrost + spadek - % (kol. 5)
<i>PUP Mrągowo</i>	2	3	4	5	6
<i>m. Mrągowo</i>	4 355	3652	- 16,1	-703	100
<i>Gm. Mrągowo</i>	1573	1347	- 14,4	-226	32,1
<i>Gm. Piecki</i>	617	511	- 17,2	-106	15,1
<i>Gm. Sorkwity</i>	686	571	- 16,8	-115	16,4
<i>Miasto i Gmina Mikołajki</i>	491	335	- 31,8	-156	22,2
RAZEM	988	888	- 10,1	-100	14,2

2.3.7. Komunikacja

Przez miejscowość Rybno przebiega następująca droga wojewódzka:

- nr 600 Szczytno – Kałużyn – Mrągowo,

Przez miejscowość Rybno przebiegają następujące drogi powiatowe: nr 163 l co stanowi istotny element mający duże znaczenie dla rozwoju turystycznego wsi.

Istotnymi problemami w zakresie drogownictwa są:

- wysoki stopień degradacji technicznej infrastruktury komunikacyjnej;
- rosnący ruch drogowy;
- zmniejszające się bezpieczeństwo w ruchu drogowym;

⁴ Na podstawie danych z PUP Mrągowo

- zagrożenia dla ruchu pieszych;
- bardzo złe wyposażenie w sieć średnich i niskich napięć – oświetlenie dróg
- ograniczenia środków finansowych niezbędnych do realizacji inwestycji komunikacyjnych.

2.3.8. Infrastruktura komunalna

Gospodarka wodna.

Stopień zapotrzebowania jest bardzo zróżnicowany i zależy od liczby osób przebywających na terenie sołectwa oraz okresu poboru wody. Obecnie zapotrzebowanie w wodę na terenie Rybna zaspokajane jest z gminnej sieci wodociągowej. Tereny wiejskie są zwodociągowane w 100%. Na terenie gminy zaopatrzenie w wodę odbywa się z ujęć wgłębnych. Woda przeznaczana jest do zaspokojenia potrzeb bytowo-gospodarczych ludności, usług dla ludności i rolnictwa oraz w niewielkim stopniu dla rekreacji.

Na terenie gminy ujęcia wody znajdują się w miejscowościach:

- Sorkwity i Miluki – po dwie studnie – Sorkwity długość sieci 5,2km, wydajność rzeczywista 60m³/d, woda uzdatniana (III – stopniowa filtracja, dezynfekcja), Miluki - obejmuje zasięgiem część wsi Sorkwity, Miluki, Nibork, Maradki, długość sieci 9,0 km, wydajność rzeczywista 86m³/d, uzdatniana (aeracja, II stopniowa filtracja, dezynfekcja), poprzez wodociąg zbiorowy woda jest dostarczana do miejscowości Miluki, Maradki, Głodowo, Sorkwity;
- Warpuny – dwie studnie – obejmuje swym zasięgiem wsie Warpuny i Zyndaki, Długość sieci wynosi 2,7 km, rzeczywista wydajność 86m³/d, woda uzdatniana (aeracja, II-stopniowa filtracja, dezynfekcja);
- Gizewo – dwie studnie – obejmuje zasięgiem miejscowości: Gizewo, kolonia Gizewo, Botowo. Długość sieci 17,1 km, wydajność rzeczywista 25m³/d, woda uzdatniania (aeracja, filtracja, dezynfekcja);
- Stary Gieląd – dwie studnie – obejmuje swym zasięgiem miejscowości: Stary Gieląd, Pustniki, Choszczewo, Janiszewo, długość sieci wynosi 7,0 km, wydajność rzeczywista 68m³/d, Woda uzdatniana (aeracja, filtracja pospieszna, dezynfekcja);
- Szymanowo – jedna studnia – obejmuje swym zasięgiem wsie Szymanowo, Surmówka, Burszewo, oraz część wsi Zyndaki i Warpuny, długość sieci wynosi 28,8 km, wydajność rzeczywista 46m³/d, woda uzdatniana (aeracja, III-stopniowa filtracja, chlorowanie);
- Kozłowo – trzy studnie (1 nieczynna) – zaopatruje w wodę wsie Kozłowo i Rybno, Długość sieci 2,9 km, wydajność rzeczywista 55m³/d. Uzdatniana(aeracja i filtracja).

Pozostałe małe miejscowości gminy posiadają własne, lokalne, małe ujęcia ze stacjami uzdatniania i lokalne przyłącza wodociągowe.

Gospodarka ściekowa

Podobnie jak stopień zapotrzebowania w wodę, stopień powstawania ścieków jest również bardzo zróżnicowany, ale i trudny do określenia. Obecnie kanalizacją zbiorową bądź grupową oraz systemem oczyszczania ścieków objęte są miejscowości: Sorkwity, Stary Gieląd, Rybno, Warpuny oraz Zyndaki.

Oczyszczalnia ścieków w Rybnie

Biologiczno-chemiczna oczyszczalnia ścieków w **Rybnie** powstała w 2004 roku. Położona jest na działce o nr geod. 274/20 obręb Rybno, której właścicielem jest Gmina Sorkwity, natomiast zarządcą – ZGKiM w Warpunach. Całkowita powierzchnia, jaką zajmuje oczyszczalnia wynosi ok. 1ha. Kolektor sanitarny oddany został do użytku w 2004 r. Przykanaliki budowano sukcesywnie głównie w 2004 i 2005 roku. W skład ciągu oczyszczania ścieków oczyszczalni wchodzi:

- punkt zlewny ze zbiornikiem wyrównawczym,
- komora krat,
- układ wstępnej koagulacji za pomocą PIX-u,
- osadnik zespolony typu Imhoffa,
- pięciostopniowy staw napowietrzany,
- stabilizacyjny staw biologiczny,
- układ do końcowej koagulacji,
- osadnik pionowy,
- filtr roślinny o przepływie poziomym,
- poletko osadowo-trzcinowe.

Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rów melioracyjny, który prowadzi do Jeziora Stromek oddalonego o 1500 m Średnia ilość ścieków to 100m³/d, maksymalna sięga nawet 150m³/d (12,5m³/h). Ilość ścieków w m³ na rok wynosi 5284. Dowożonych jest natomiast 1942 m³/rok. Całkowite obciążenie oczyszczalni wynosi zatem 7 226 m³/rok. Nominalne obciążenie ładunkiem wyrażone w RLM wynosi 1120.

System kanalizacji sanitarnej powiązany z oczyszczalnią ścieków w **Rybnie** jest systemem rozdzielczym. Ścieki odbierane są za pomocą rowu melioracyjnego. Przepompowywanie odbywa się dwoma przepompowniami. P-2 zlokalizowanej na terenie wsi Rybno tłoczy ścieki do studni rozprężnej i dalej grawitacyjnie do P-1 zlokalizowanej również we wsi Rybno. Przepompownia P-1 tłoczy ścieki na teren oczyszczalni do studni rozprężnej. Długość sieci grawitacyjnej wynosi 2965 mb a tłocznej 924 mb. Długość przykanalików to łącznie 380 mb.

Aktualny stan gospodarki ściekowej wskazuje na to, że w odniesieniu do wyżej wskazanych miejscowości jest to mocna strona w infrastrukturze technicznej gminy, ale w kontekście reszty obszarów wiejskich jest to jeden z najważniejszych czynników blokujących ich zrównoważony rozwój.

Gospodarka odpadami

Obecny sposób unieszkodliwiania odpadów opiera się głównie na nieselektywnej zbiórce, transporcie i składowaniu ich na składowisku w Polskiej Wsi. Szacuje się, iż w ciągu roku trafia na nie około 1 222 ton odpadów z gminy.

Odpady komunalne i zbliżone do nich, wytwarzane w sektorze gospodarczym, trafiają również na składowisko w Polskiej Wsi. Ze strumienia odpadów komunalnych nie wyodrębnia się odpadów niebezpiecznych.

Pomału można zaobserwować działania, podejmowane przez sektor gospodarczy oraz osoby fizyczne, które są ukierunkowane na ograniczenie powstających ilości odpadów. Często brakuje jednak wiedzy, jak w sposób właściwy je zrealizować. Część odpadów z sektora gospodarczego, jest odzyskiwana i albo wykorzystywana we własnym zakresie, albo przekazywana do wyspecjalizowanych firm na podstawie indywidualnych umów.

Na terenie gminy brakuje systemu kontroli i monitoringu ilości powstających odpadów i sposobu ich zagospodarowania.

Nadal powszechnym jest spalanie odpadów w domowych piecach czy też zakopywanie. Realizacja zadań, ze względu na ograniczone środki własne, przede wszystkim związana jest z możliwościami pozyskania zewnętrznych, tanich środków, przeznaczonych na działania, służące ochronie środowiska oraz infrastrukturze komunalnej.

Istotnym problemem jest brak właściwej konsekwencji w egzekwowaniu ustalonych zasad korzystania ze środowiska i długotrwałe procedury odtworzenia naruszonego środowiska.

W celu uporządkowania gospodarki odpadami Gmina Sorkwity przystąpiła do Związku Gmin „Czyste Mazury”. Strategia Związku zakładała, że priorytetowym zadaniem dla gmin związku jest utworzenie na jego terenie Regionu Gospodarki Odpadami, obejmującego swym zasięgiem docelowo około 150-200 tys. mieszkańców. Region powstałby na bazie istniejącego składowiska odpadów w Polskiej Wsi.

Sieć energii cieplnej

Gospodarka cieplna oparta jest przeważanie o kotłownie lokalne i paleniska indywidualne opalane przede wszystkim paliwem stałym

Aktualny system ogrzewania na terenie gminy i zaopatrzenia w energię ciepłą opiera się na przestarzałych kotłowniach wykorzystujących głównie węgiel i olej opałowy oraz na piecach w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenach obszarów wiejskich. Powoduje to wzrost emisji zanieczyszczeń do atmosfery i tym samym zagraża proekologicznemu rozwojowi gminy.

W przypadku pojawienia się inwestora zainteresowanego wykorzystaniem alternatywnych źródeł energii, na terenie gminy istnieje możliwość lokalizacji farm wiatrowych lub pojedynczych elektrowni wiatrowych.

3. ANALIZA SWOT DLA MIEJSCOWOŚCI

Analiza SWOT jest efektywną metodą oceny strategicznej badanego podmiotu. Składa się ona z analizy miejscowości (analiza jej mocnych i słabych stron) oraz analizy jej otoczenia (szanse i zagrożenia). Nazwa SWOT jest akronimem stworzonym ze skrótów angielskich pojęć: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (Szanse) i Threats (zagrożenia).

Głównym celem analizy SWOT jest określenie aktualnej i perspektywicznej pozycji miejscowości na tle innych. Biorąc pod uwagę ogólną zasadę zrównoważonego rozwoju miejscowości, w niniejszej analizie skoncentrowano się na następujących obszarach strategicznych:

- ◀ Środowisko naturalne i ład przestrzenny,
- ◀ Rozwój gospodarczy,
- ◀ Rozwój społeczny.

W tabeli poniżej przedstawiono wnioski z analizy.

ŚRODOWISKO NATURALNE I ŁĄD PRZESTRZENNY

SZANSE	ZAGROŻENIA	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Wykorzystanie walorów położenia geograficznego	Degradacja środowiska naturalnego	Atrakcyjne położenie geograficzne oraz atrakcyjność krajobrazowa	Niski poziom zagospodarowania odpadów
Uatrakcyjnienie środowiska przyrodniczo-krajobrazowego	Zaburzenia ładu przestrzennego związane z procesem wewnętrznej migracji	Korzystny mikroklimat Korzystne warunki środowiska naturalnego	
	Niespójność i mało estetyczny wygląd	Niska świadomość ekologiczna mieszkańców	
		Posiadane zasoby naturalne (w tym lasy)	

ROZWÓJ GOSPODARCZY

SZANSE	ZAGROŻENIA	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Możliwość korzystania ze środków pomocowych Unii Europejskiej oraz innych źródeł bezzwrotnej pomocy na realizację inwestycji poprawiających jakość infrastruktury technicznej miejscowości	Konkurencyjność i atrakcyjność innych miejscowości z okolicznych gmin	Atrakcyjne położenie geograficzne w ciągu szlaków komunikacyjnych	Słaba jakość gleb
Pozyskanie zewnętrznych inwestorów strategicznych	Niewłaściwa polityka rolno Państwa	Dobre warunki dla potencjalnych inwestorów, w tym w sektorze produkcyjnym i rolno-spożywczym	Niskie kwalifikacje osób pracujących w rolnictwie
Odpowiednia promocja walorów sołectwa	Utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia	Wolne tereny pod zabudowę	Niskie dochody mieszkańców
	Brak kompleksowych inwestycji w infrastrukturę techniczną	Gospodarstwa rolne podatne na restrukturyzację	Brak przygotowanych terenów pod inwestycje
	Brak zainteresowania terenem inwestorów krajowych i zagranicznych		Zły stan techniczny dróg i ciągów komunikacyjnych (w tym dróg powiatowych)
			Brak rozpoznawalnej marki
			Brak aktywnego systemu promocji
			Stosunkowo niska aktywność i przedsiębiorczość mieszkańców
			Brak środków finansowych gminy na działania

inwestycyjne

ROZWÓJ SPOŁECZNY

SZANSE	ZAGROŻENIA	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Inwestycje dające nowe miejsca pracy	Migracja wykształconej młodzieży do większych ośrodków i miast, emigracja zarobkowa	Silna identyfikacja mieszkańców z miejscem zamieszkania, głęboko zakorzenione tradycje kulturowe	Niski poziom zatrudnienia
Działania mające na celu powstanie miejsc pracy w nowych sektorach tj. usługi, turystyka	Postępująca indywidualizacja życia społecznego	Duża aktywność społeczności lokalnej	Mało ofert pracy dla osób z wykształceniem średnim i wyższym
Umacnianie rangi przedsięwzięć kulturalnych	Niski przyrost naturalny	Prężnie rozwijający się zakład hodowlany trzody chlewnej	Niski poziom przygotowania zawodowego
Unowocześnianie infrastruktury sołectwa			Mała mobilność ludności. Brak aktywności mieszkańców w inicjowaniu działań
Zwiększenie aktywności mieszkańców			Słabo rozwinięta infrastruktura bezpieczeństwa zdrowotnego
			Postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej
			Brak rozwiniętej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej
			Brak promocji regionu, brak organizacji imprez kulturalnych
			Słaby stan infrastruktury drogowej, ograniczający dostępność komunikacyjną (stosunkowo duża odległość od dużych centrów administracyjnych, mało środków komunikacji publicznej)
			Brak dostępu do Internetu

4. **PLANOWANE KIERUNKI ROZWOJU**

Zapewnienie dynamicznego rozwoju miejscowości oraz stworzenie jak najlepszych warunków życia jej mieszkańcom – to priorytetowy cel przyjęty przy wyznaczaniu kierunków rozwoju wsi i sołectwa Rybna.

W oparciu o:

- przyjęty cel priorytetowy,
- mając na uwadze wnioski z analizy SWOT,
- następujące założenia:
 - 1) głównym źródłem zarobkowania mieszkańców Rybna jest praca w przedsiębiorstwach w pobliskich miastach, a inwestycje tu planowane mają zmienić ten stan i doprowadzić do dywersyfikacji profilu prowadzonej tu działalności gospodarczej, co ma wpłynąć na zwiększenie dochodów mieszkańców wsi,
 - 2) wykorzystanie dobrego położenia miejscowości będzie szło w parze z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju,
 - 3) ważnym jest zachowanie stanu istniejącego i dokonywanie inwestycji rozwojowych, przede wszystkim związanych z powstaniem nowej infrastruktury technicznej,
 - 4) dla zwiększenia poczucia tożsamości mieszkańców z miejscowością Rybna należy ich angażować w prace związane z rozwojem wsi,
 - 5) koniecznym jest stworzenie warunków hamujących odpływ mieszkańców średnio i dobrze wykształconych

przyjęto kierunki rozwoju miejscowości i sołectwa Rybna zgodnie z poniższym wykazem.

Planowane kierunki rozwoju:

- 1) Dalsza modernizacja stanu infrastruktury technicznej, podnoszącej atrakcyjność miejscowości;
- 2) Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej miejscowości, związanej z wykorzystaniem dogodnego połączenia drogowego;
- 3) Podejmowanie działań promocyjnych, mających na celu przyciągnięcie do Rybna inwestorów;
- 4) Rozwijanie działalności kulturalnej - sportowej;
- 5) Poprawa estetyki miejscowości.

Rozwój w zaplanowanych kierunkach zostanie osiągnięty poprzez wykonanie inwestycji z zakresu:

1. modernizacja dróg i budowa chodników
2. budowa i modernizacja infrastruktury społeczno-kulturalno-oświatowej wsi;
3. budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
4. zagospodarowanie centrum wsi: stworzenie miejsca spotkań, imprez kulturalnych, stworzenie miejsca rekreacji wypoczynku.

5. OPIS PLANOWANYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ

W poprzednim rozdziale przedstawiony został wykaz przedsięwzięć inwestycyjnych zaplanowanych do realizacji w latach 2011-2019. Jest to lista otwarta, która w trakcie okresu programowania może być modyfikowana i uzupełniana.

Do realizacji w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich kwalifikować się będą zadania, dla których wartość dofinansowania nie będzie niższa niż 25 000 złotych. Możliwym jednak będzie łączenie inwestycji w ramach jednego projektu przedkładanego do w/w programu.

Zestawienie planowanych zadań, kosztów i terminu realizacji

Lp	Nazwa zadania	Przybliżony koszt całkowity w tys. zł*	Termin realizacji								Źródła finansowania	
			2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018		2019
1	Budowa świetlicy wiejskiej	950.000,00	25.000,00	463.000,00	462.000,00							Gmina Sorkwity, Fundusze UE – PROW, inne
2	Budowa oświetlenia wzdłuż chodnika na odcinku od kościoła – do cmentarza oraz budowa chodnika przy ul. Kościelnej	150.000,00	80.000,00	70.000,00								Gmina Sorkwity, Fundusze UE – PROW, inne
3	Remont ulicy Bocznej, Ogrodowej i Kwiatowej	450.000,00		150.000,00	150.000,00	150.000,00						Gmina Sorkwity, Fundusze UE – PROW, inne
4	Budowa sali gimnastycznej	580.000,00			130.000,00	250.000,00	200.000,00					Gmina Sorkwity, Fundusze UE – PROW, Parafia Rzymskokatolicka, inne
5	Remont kościoła przy ul. Długiej	250.000,00				50.000,00	100.000,00	100.000,00				Gmina Sorkwity, Fundusze UE – PROW, inne
6	Budowa toru przeszkód oraz zagospodarowanie terenu przy stadionie sportowym	300.000,00							150.000,00	75.000,00	75.000,00	Gmina Sorkwity, Fundusze UE – PROW, inne
7	Zagospodarowanie plaży wiejskiej	150.000,00			75.000,00	75.000,00						Gmina Sorkwity, Fundusze UE – PROW, inne
8	Remont i modernizacja budynku biblioteki	180 000,00								120.000,00	60.000,00	Gmina Sorkwity, Fundusze UE – PROW, inne

- Szczegółowe określenie kosztów będzie możliwe dopiero po opracowaniu kosztorysu inwestorskiego dla poszczególnych inwestycji

Charakterystyka projektów:

1. Budowa świetlicy wiejskiej.

Przedmiotem projektu jest budowa świetlicy wiejskiej o powierzchni całkowitej do 381 m², z której będą mogli korzystać mieszkańcy Rybna oraz okolicznych miejscowości. W nowowytbudowanym obiekcie będą mieli możliwość korzystania z zajęć świetlicowych, gier, zabaw, imprez kulturalnych organizowanych przez przedstawicieli Rybna oraz Gminny Ośrodek Kultury w Sorkwicach. Pozwoli to efektywniej spożytkować potencjał tkwiący w społeczności wioski. Dzięki świetlicy zaistnieje możliwość pokazania się na zewnątrz promując nie tylko Rybno, ale całą gminę. Powstaną warunki do tego, aby organizować przeglądy teatralne, plastyczne, muzyczne, kółko internetowe.

Świetlica wiejska stanowi najważniejszy punkt życia społecznego miejscowości. Tutaj organizowane są np. imprezy okolicznościowe. Obecnie w miejscowości Rybno znajduje się świetlica zlokalizowana w budynku komunalnym. Budynek świetlicy zlokalizowany jest w mało dostępnym punkcie dla mieszkańców Rybna. Ze względu na ograniczone środki finansowe wykonywane były tylko niezbędne prace remontowe i porządkowe. Dlatego też od kilkunastu lat obiekt niszczeje. Ponadto konstrukcja budynku nie pozwala na montaż, czy instalację urządzeń sportowo-rekreacyjnych i oświetleniowych. Wieloletnie zaniedbania spowodowały poważne uszkodzenia budynku. W chwili obecnej jedynym rozwiązaniem problemowej sytuacji jest budowa nowej świetlicy w centrum wsi w pobliżu remizy strażackiej. Dzięki temu świetlica wiejska bezwzględnie stanie się centrum kulturalnym miejscowości Rybno. Realizacja inwestycji zaspokoi potrzeby społeczne i kulturalne, zapewni odpowiednie warunki spędzania wolnego czasu przez dzieci w wieku przedszkolnym, młodzież szkolna i dorośli mieszkańcy gminy, podczas różnych form wypoczynku.

Wybudowana świetlica wiejska będzie miała również charakter klubu wiejskiego, w którym odbywać się będą różnego typu zebrania i imprezy masowe. Mieszkańcy wsi będą posiadać odpowiednie pomieszczenia na odbywanie zebrań i różnego rodzaju spotkań oraz narad. Realizacja inwestycji odgrywać będzie dużą rolę dla społeczności lokalnej, związaną przede wszystkim ze zwiększeniem możliwości jej integracji, ale również będzie zapewniała warunki dla realizacji przedsięwzięć edukacyjnych i kulturalnych. Działalność świetlicy będzie miała na celu upowszechnianie kultury oraz zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży i dorosłych mieszkańców. Świetlica wiejska będzie bez wątpienia pełniła funkcję centrum kulturalnego dla miejscowości stając się miejscem spotkań dzieci, młodzieży szkolnej oraz pozostałych mieszkańców szukających różnych form rozrywki i dostępu wiedzy. Dzięki funkcjonowaniu świetlicy mieszkańcy wsi będą mogli spotykać się na imprezach kulturalnych, integrujących społeczność wiejską. Realizacja projektu stworzy dla wsi Rybno, położonej w atrakcyjnym turystycznie krajobrazie szansę na dalszy rozwój miejscowości i podniesienie warunków życia mieszkańców. Podniesie walory kulturalne i rekreacyjne miejscowości Rybno. Ma zapoczątkować realizację wspólnych przedsięwzięć na rzecz poprawy warunków i jakości życia na wsi.

Cel	<ul style="list-style-type: none"> * Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców Rybna * Podniesienie standardu życia i pracy na wsi * Rozwój tożsamości społeczności wiejskiej * Integracja społeczeństwa * Poprawa wizerunku i estetyki miejscowości * Poprawa dostępności do infrastruktury społeczno-kulturalnej mieszkańców * Wzrost atrakcyjności turystycznej miejscowości * Propagowanie inicjatyw społecznych * Zdecydowany rozwój wsi * Kultywowanie i odnawianie dawnych zwyczajów i tradycji 									
Harmonogram realizacji	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Kwota końcowa	950 000,00 zł									
Źródła finansowania	Budżet Gminy Sorkwity, Fundusze UE, PROW, inne.									

2. Budowa oświetlenia wzdłuż chodnika na odcinku od kościoła – do cmentarza oraz budowa chodnika przy ulicy Kościelnej.

Projekt przewiduje budowę oświetlenia wzdłuż nowo wybudowanego chodnika przy drodze wojewódzkiej nr 600 Mrągowo – Kałużyn – Szczytno na odcinku od kościoła do cmentarza oraz budowę chodnika przy ulicy Kościelnej wzdłuż przyległych do niej bloków wielorodzinnych.

Ze względu na duże nasilenie ruchu samochodów osobowych przy drodze wojewódzkiej oraz ze względu na turystyczny charakter miejscowości Rybno niezwykle istotne jest zwrócenie szczególnej uwagi na poprawę bezpieczeństwa pieszych - ze szczególnym uwzględnieniem dzieci., jak i kierowców. W chwili obecnej nieoświetlony chodnik stwarza bardzo niebezpieczne sytuacje. Bezpieczeństwo mieszkańców jest mocno zagrożone. Lokalizacja drogi pozwala na wybudowanie oświetlenia spełniającego wymagania mieszkańców. Niewątpliwie budowa chodnika znacznie poprawi bezpieczeństwo pieszych użytkowników chodnika i zdecydowanie przyczyni się do poprawy estetyki.

Pilnym zadaniem dla zagospodarowania wsi jest również budowa chodnika przy ulicy Kościelnej wzdłuż przyległych do niej bloków wielorodzinnych.. Realizacja tej inwestycji niewątpliwie korzystnie wpłynie na poprawę bezpieczeństwa, na poprawę estetyki miejscowości, a przede wszystkim podniesie atrakcyjność zamieszkania. Konsekwencją wdrożenia projektu będzie poprawa bezpieczeństwa, a także nowy kształt przestrzeni publicznej wsi. Odbiorcami projektu są przede wszystkim mieszkańcy miejscowości i sołectwa Rybno, turyści, przejezdni, potencjalni inwestorzy.

Cel	<ul style="list-style-type: none"> * Poprawa infrastruktury w miejscowości Rybno * Podwyższenie jakości życia mieszkańców * Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców * Wzrost bezpieczeństwa ruchu drogowego * Poprawa wizerunku i estetyki miejscowości 									
Harmonogram realizacji	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Kwota końcowa	150 000,00 zł									
Źródła finansowania	Budżet Gminy Sorkwity, Fundusze UE, inne.									

3. Remont i modernizacja ulicy Bocznej, Ogrodowej i Kwiatowej.

Zadanie inwestycyjne będzie miało na celu poprawę stanu technicznego dróg gminnych – ulicy Bocznej, Ogrodowej oraz Kwiatowej. Poprawa stanu technicznego polegać ma na remoncie istniejącej nawierzchni asfaltowej oraz położeniu nowej nawierzchni asfaltowej na odcinkach w/w wspomnianych ulicach. Planuje się również wymianę i uzupełnienie oświetlenia ulicznego oraz oznakowania. Obecna nawierzchnie wymagają ciągłych napraw z powodu licznych wybojów i dziur, w których gromadzi się woda. Dla mieszkańców stanowi to ciągłe utrudnienie i utrapienie.

Nowa infrastruktura drogowa wpłynie na poprawę warunków życia mieszkańców oraz estetykę miejscowości. wpłynie korzystnie na jakość infrastruktury komunikacyjnej, co przyczyni się nie tylko do poprawy bezpieczeństwa ruchu, ale również estetyki całego sołectwa.

Cel	<ul style="list-style-type: none"> * Poprawa infrastruktury w miejscowości Rybno * Podwyższenie jakości życia mieszkańców * Wzrost atrakcyjności mieszkaniowej, turystycznej i inwestycyjnej wsi * Wzrost bezpieczeństwa ruchu drogowego * Poprawa wizerunku i estetyki miejscowości * Poprawa funkcjonalności miejscowości 									
Harmonogram realizacji	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Kwota końcowa	450 000,00 zł									
Źródła finansowania	Budżet Gminy Sorkwity, Fundusze UE, inne.									

4. Budowa sali gimnastycznej.

Realizacja projektu przewiduje wybudowanie sali gimnastycznej na działce oznaczonej nr ew. 37obręb Rybno. Przewiduje się budowę sali gimnastycznej o powierzchni ok. 300 m², na której planuje się wyodrębnić następujących pomieszczeń:

- sali głównej stanowiącej centrum budynku – pomieszczenie duże i komfortowe umożliwiające swobodne uczestnictwo organizowanych przedsięwzięć;
- sala pomocnicza – służąca do organizacji mniejszych wydarzeń (np. zebrania wiejskie itp.) czy też mogąca służyć personelowi;
- magazyn sprzętu – do przechowywania sprzętu sportowego, nagłaśniającego itp.
- zaplecze socjalne z wyodrębnieniem: przebieralni, umywalni oraz toalet i łazienek. ,

W miejscowości Rybno nie ma całorocznych obiektów sportowo – rekreacyjnych. Brak tego typu infrastruktury jest bardzo odczuwalny nie tylko dla samych mieszkańców Rybna, ale również i wsi przyległych. We wsi istnieje wyłącznie nieprzystające do dzisiejszych standardów boisko, które jest intensywnie wykorzystywane przez jej mieszkańców od wiosny do wczesnej jesieni. Urządzenie Sali gimnastycznej umożliwi mieszkańcom Rybna oraz okolic na aktywny wypoczynek przez cały rok. Ponadto warto nadmienić, że dotychczasowa funkcja wsi – mieszkalna oraz turystyczna, poszerzy się o funkcję rekreacyjno – sportową. Podczas organizowanych w sali gimnastyczne zajęć dzieci, młodzież, a także dorośli będą mogli rozwijać swoje zamiłowania sportowe, poprawić kondycję i brać udział w różnego rodzaju zawodach. Będzie ona również wykorzystywana do organizacji różnego rodzaju imprez kulturalnych – np. widowiska, koncerty, przedstawienia teatralne. Sala gimnastyczna również może stać się idealnym miejscem na organizację spotkań mieszkańców, organizowania wiejskich i gminnych imprez integracyjnych oraz okolicznościowych. Urządzenie Sali gimnastycznej może również przyczynić się do wzmocnienia funkcji turystycznej miejscowości. Udostępnienie obiektu gościom poprzez organizację w nim licznych zawodów sportowych, imprez kulturalno – rozrywkowych o charakterze otwartym, zachęci do zatrzymywania się w Rybnie na dłużej, a sama miejscowość stanie się atrakcyjniejszym miejscem do wypoczynku.

Cel	<ul style="list-style-type: none">* Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi Rybno* Wyrównywanie szans edukacyjnych na terenach wiejskich poprzez wzbogacenie bazy sportowo-edukacyjnej* Podwyższenie jakości i standardu życia mieszkańców* Integracja społeczności wiejskiej* Propagowanie inicjatyw społecznych* Zdecydowany rozwój wsi
------------	--

- * Kultywowanie i odnawianie dawnych zwyczajów i tradycji
- * Wzrost atrakcyjności mieszkaniowej, turystycznej i inwestycyjnej wsi
- * Poprawa wizerunku i estetyki miejscowości
- * Poprawa funkcjonalności miejscowości

Harmonogram realizacji	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kwota końcowa	580 000,00 zł								
Źródła finansowania	Budżet Gminy Sorkwity, Fundusze UE, inne.								

5. Remont kościoła przy ul. Długiej.

Kościół ewangelicki znajdujący się w centrum wsi zbudowany w 1855 r. Od 1 grudnia 1998 r. stanowi zabytek nieruchomy województwa warmińsko – mazurskiego. W roku 2010 r. Kościół został przekazany dla Parafii Rzymsko-katolickiej. Dlatego też przeprowadzenie remontu jest przedsięwzięciem niezwykle istotnym dla mieszkańców wsi, sołectwa, dla których Kościół stanowi ogromną wartość kulturową i społeczną. Jest bowiem symbolem integracji lokalnej społeczności i dziedzictwa kulturowego.

Obecnie dach kościoła wymaga kapitalnego remontu polegającego na wymianie dachówek na nowe. Na razie brak jest oznak wskazujących na osłabienie konstrukcji spowodowana miejscowymi lub powierzchniowymi uszkodzeniami. Po zdjęciu istniejącego pokrycia i lat możliwe będzie dokonanie weryfikacji stanu technicznego więźby dachowej. W przypadku stwierdzenia naruszenia elementów konstrukcyjnych konieczne będzie dokonanie niezbędnych napraw. Naprawy i odświeżenia wymaga również elewacja zewnętrzna budynku kościoła. Należy jednak zaznaczyć, że szczegółowe określenie kosztów będzie możliwe dopiero po opracowaniu kosztorysu inwestorskiego dla przedmiotowej inwestycji.

W ramach remontu przewiduje się przede wszystkim:

- wymianę dachówek
- ewentualną naprawa więźby dachowej
- naprawę elewacji kościoła wraz z malowaniem.

Rysunek 11. Kościół przy ulicy Długiej.

Cel	<ul style="list-style-type: none"> * Zachowanie dziedzictwa kulturowego * Integracja mieszkańców * Podwyższenie standardu życia mieszkańców * Poprawa wizerunku i estetyki miejscowości 																		
Harmonogram realizacji	<table border="1"> <thead> <tr> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> <th>2014</th> <th>2015</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019									
2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019											
Kwota końcowa	250.000,00 zł																		
Źródła finansowania	Gmina Sorkwity, Fundusze UE, Fundusz Kościelny, inne.																		

6. Budowa toru przeszkód oraz zagospodarowanie terenu przy stadionie sportowym.

W miejscowości Rybno obecnie brak jest zorganizowanej przestrzeni na cele rekreacyjno – edukacyjne, dlatego też budowa toru przeszkód wydaje się jak najbardziej uzasadniona i bez wątpienia stanie się miejscem spotkań i integracji mieszkańców, umożliwiającym rekreację i (aktywny) wypoczynek na świeżym powietrzu.

Tor przeszkód to wspaniała atrakcja na wszelkie pikniki, imprezy w plenerze oraz okolicznościowe. Dostarcza zarówno dzieciom, jak i dorosłym, nie tylko wspaniałej zabawy, ale również zmusza do podjęcia wysiłku ruchowego. Może stanowić doskonały sposób na połączenie aktywnego wypoczynku z nauką.

Realizacja projektu polegająca na budowie stałego toru przeszkód z wykorzystaniem obecnego ukształtowania terenu, jak również istniejącego na nim zadrzewienia, przyczyni się przede wszystkim do integracji mieszkańców oraz turystów. To także inspirująca zabawa zawierająca elementy gier i zabaw team-buildingowych dzięki czemu uczestnicy bezwzględnie lepiej się poznają, rozumieją i zaczną tworzyć zgrany zespół, któremu łatwiej będzie później wykonywać pracę i podejmować nowe wyzwania.

W ramach programu przewiduje się:

- wykonanie ogrodzenia wokół całego terenu;
- wyposażenie terenu m.in. w sztuczną ściankę do wspinaczki, budowę sprawnościowego toru przeszkód, zorganizowanie mini-parku linowego w tym rozciągnięciu pomiędzy drzewami mostów,

siatek oraz innych przeszkód, budowy równoważni, poręczy oraz bujanych mostów;
 - wyposażenie terenu małą architekturą w postaci ławek parkowych oraz koszy na śmieci.

Projektowany tor przeszkód w miejscowości Rybno ma pozwolić na lepsze wykorzystanie turystyczne i agroturystyczne miejscowości. Przyczyni się do promocji aktywnego wypoczynku. Natomiast każdemu mieszkańcowi pozwoli na sprawdzenia swoich sił oraz dostarczy niesamowitych wrażeń nie tylko amatorom wspinaczki, ale każdemu uczestnikowi.

Przyczyni się do integracji lokalnego społeczeństwa, jak również będzie okazją to organizowania większych spotkań z mieszkańcami innych sąsiednich miejscowości. Ponadto realizacja zadania ma korzystny wpływ na poprawę estetyki miejsca. Teren zabaw urządzeniami dostosowanymi do wieku i możliwości rozwojowych dziecka w naturalny sposób stworzy dobre warunki dorosłym do sprawowania opieki nad bawiącym się dzieckiem, a lokalnej młodzieży da szansę doskonalenia kondycji fizycznej.

Cel	<ul style="list-style-type: none"> * Ułatwienie mieszkańcom dostępu do infrastruktury sportowo - rekreacyjnej * Integracja mieszkańców * Poprawa bezpieczeństwa bawiących się dzieci * Podwyższenie standardu życia mieszkańców * Podniesienie funkcjonalności wsi * Poprawa wizerunku i estetyki miejscowości 																		
Harmonogram realizacji	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 10%;">2011</th> <th style="width: 10%;">2012</th> <th style="width: 10%;">2013</th> <th style="width: 10%;">2014</th> <th style="width: 10%;">2015</th> <th style="width: 10%;">2016</th> <th style="width: 10%;">2017</th> <th style="width: 10%;">2018</th> <th style="width: 10%;">2019</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td style="background-color: #cccccc;"></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019									
2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019											
Kwota końcowa	300.000,00																		
Źródła finansowania	Gmina Sorkwity, Fundusze UE, inne.																		

7. Zagospodarowanie plaży wiejskiej.

Mieszkańcy miejscowości Rybna w sezonie letnim korzystają z plaży wiejskiej położonej jest nad jeziorem Babięta Małe. Plaża wiejska obecnie jest miejscem wymagających zorganizowanego zagospodarowania, aby w pełni mógł spełniać swoją rolę typowo rekreacyjno – wypoczynkową.

Rysunek 12. Plaża w miejscowości Rybno.

Dlatego też celem niniejszego zadania jest zagospodarowanie plaży wiejskiej w ramach, którego na plaży zostaną wykonane:

- powiększenie kąpieliska,
- wymiana pomostu,
- wykonanie pomostu przeznaczonego do cumowania np. kajaków, łodzi i rowerów wodnych
- wykonanie zadaszonego grilla
- uporządkowanie terenu plaży
- zagospodarowanie terenu plaży poprzez uzupełnienie małą architekturą w postaci ławek parkowych oraz koszy na śmieci)
- wykonanie zjeżdżalni do wody dla młodszych dzieci
- przygotowanie i urządzenie części kąpieliska pod piłkę wodną.

Realizacja tego zadania zapewni mieszkańcom, gościom i turystom możliwość korzystania z kąpeli wodnych oraz słonecznych, ułatwi korzystanie ze sprzętu wodnego, a także zapewni możliwość aktywnego wypoczynku.

Cel	<ul style="list-style-type: none"> * Ułatwienie mieszkańcom dostępu do infrastruktury sportowo - rekreacyjnej * Poprawa bezpieczeństwa bawiących się dzieci * Podwyższenie standardu życia mieszkańców * Podniesienie funkcjonalności centrum wsi * Integracja mieszkańców * Poprawa wizerunku i estetyki miejscowości * Poprawa warunków mieszkańcom 									
Harmonogram realizacji	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Kwota końcowa	150 000,00 zł									
Źródła finansowania	Gmina Sorkwity, Fundusze UE, inne.									

8. Remont i modernizacja budynku biblioteki.

Realizacja inwestycji polegać będzie przede wszystkim na ociepleniu budynku oraz odnowieniu elewacji zewnętrznej budynku. Planuje się również stolarkę okienną i drzwiową. Ramach inwestycji przewiduje się również zmodernizowanie układu funkcjonalnego pomieszczeń biblioteki, a szczególnie dostosowanie jej do potrzeb niepełnosprawnych.

Cel	* Podwyższenie standardu życia mieszkańców * Podniesienie funkcjonalności centrum wsi * Integracja mieszkańców * Poprawa wizerunku i estetyki miejscowości * Poprawa warunków mieszkańcom
Harmonogram realizacji	2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019
Kwota końcowa	180 000,00 zł
Źródła finansowania	Gmina Sorkwity, Fundusze UE, inne.

6. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARU O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW

W miejscowości Rybno można wyróżnić kilka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

Jednym z obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjającym zaspokajaniu potrzeb społecznych, to teren położony w centrum naszej miejscowości, zlokalizowany w ciągu drogi powiatowej oraz wojewódzkiej, w granicach którego znajduje się teren przeznaczony na budowę świetlicy wiejskiej czy Sali gimnastycznej.. W pobliżu znajduje się kościół ewangelicko - augsburski - stanowiący ciekawą atrakcją turystyczną, przedszkole oraz obiekty usługowo – handlowe, pub, przystanek autobusowy, biblioteka, czyli miejsca ważne i istotne dla naszej społeczności. Spotykają się tu mieszkańcy, przyjezdni oraz goście. Jest to przestrzeń, w której zawsze poruszają się dzieci i młodzież. Teren ten ma bardzo duże znaczenie dla społeczności lokalnej przede wszystkim dlatego, że stwarza warunki do zwiększenia integracji mieszkańców, zapewnia warunki do realizacji przedsięwzięć kulturalnych, edukacyjnych, społecznych na rzecz aktywizacji społecznej mieszkańców Warpuny.

Innymi, równie ważnymi terenami, są tereny wzdłuż dróg gminnych – ulica Kościelna, Długa, Boczna, Kwiatowa i Ogrodowa, które mają szczególne znaczenie dla zaspokajania potrzeb mieszkańców miejscowości. Zaplanowane przez mieszkańców inwestycje znajdują się w okolicach

ściślego centrum miejscowości i ma wpływ na kształtowanie obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na swoje położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne.

Ulice te są ulicami w miejscowości, które są powiązane z najbardziej eksponowanymi częściami wsi i są wykorzystywane zarówno przez mieszkańców miejscowości, ludność gminy jak również turystów. Planowane zadania stanowią dla mieszkańców ważny ciąg połączeń komunikacyjnych pomiędzy poszczególnymi obszarami miejscowości. Jednocześnie w takim miejscu, gdzie oprócz zapewnienia bezpiecznego dojazdu do poszczególnych domostw są odcinkami łączącymi poszczególne domostwa ze strategicznymi częściami wsi (teren rekreacyjny, kościół, cmentarz, sklepy,).

Wszystkie zaplanowane przez mieszkańców zadania są ważne dla kształtowania przestrzeni publicznej miejscowości, nawiązywania i zacieśniania kontaktów przez społeczność lokalną i kultywowanie tradycji. Zaplanowane inwestycje mają również wpływ na poprawę estetyki przestrzennej miejscowości, poprawę bezpieczeństwa mieszkańców i turystów oraz dają społeczeństwu szanse na wypoczynek, sport i rekreację.

7. CELE STRATEGICZNE ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ WYTYPOWANYCH DO WSPÓLFINANSOWANIA Z DZIAŁANIA OSI 3 „ODNOWA I ROZWOJ WSI”

Cel strategiczny I

Wzrost atrakcyjności miejscowości poprzez właściwe zagospodarowanie przestrzeni publicznej.

Cel ma służyć zaspokojeniu potrzeb społecznych, kulturalnych oraz rekreacyjnych mieszkańcom wsi. Możliwe to będzie dzięki realizacji następujących zadań:

1. Budowa świetlicy wiejskiej
2. Budowa sali gimnastycznej
3. Remont kościoła przy ul. Długiej
4. Budowa toru przeszkód oraz zagospodarowanie terenu przy stadionie sportowym
5. Zagospodarowanie plaży wiejskiej
6. Remont i modernizacja budynku biblioteki

Cel strategiczny II

Wzrost bezpieczeństwa na wsi oraz modernizacja infrastruktury technicznej.

Określony cel ma służyć przede wszystkim poprawie bezpieczeństwa na obszarach wiejskich, co w znacznym stopniu wpłynie na wzrost jakości życia we wsi.

Cel też zostanie osiągnięty dzięki realizacji następujących zadań:

1. Budowa oświetlenia wzdłuż chodnika na odcinku od kościoła – do cmentarza oraz budowa chodnika przy ul. Kościelnej.

2. Remont ulicy Bocznej, Ogrodowej i Kwiatowej

Przedsięwzięcia ujęte w niniejszym Planie Odnowy Miejscowości są zgodne z podstawowymi założeniami zawartymi w strategicznych dokumentach dotyczących rozwoju Polski, województwa i gminy, w szczególności z dokumentami: Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia, Krajowy Plan Strategiczny, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013. Planuje się, iż zadania będą realizowane ze środków własnych Gminy Sorkwity, a także ze źródeł zewnętrznych. Finansowanie zewnętrzne opierać się będzie przede wszystkim o Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013, Oś Priorytetowa 3, działanie „Odnowa i Rozwój wsi” oraz o inne dostępne środki strukturalne i pomocowe.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie społecznych i kulturalnych potrzeb mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Zakłada się, że cel ten zostanie osiągnięty poprzez dokonanie inwestycji związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi. Efektem realizacji projektów będzie stworzenie warunków dla rozwoju społeczno - ekonomicznego obszarów wiejskich i aktywizacji ludności wiejskiej.

Inwestycje umożliwią rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłyną na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Zaplanowane w Planie Odnowy Miejscowości Rybno projekty mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców wsi. Przyczynią się do tego inwestycje w obiekty pełniące funkcje publiczne, społeczno - kulturalne i rekreacyjne, zagospodarowanie terenów zielonych wsi, przebudowa publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych i społeczno - kulturalnych miejscowości.

Zgodnie z kryteriami dostępu przyjętymi w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013, pomoc finansowa może być przyznana, jeżeli:

- 1) projekty będą realizowane w miejscowości należącej do:
 - gminy wiejskiej lub
 - gminy miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 tys. mieszkańców,
 - gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców;
- 2) projekty wpisują się w zakres Planu Odnowy Miejscowości i są zgodne z zapisami Programu Rozwoju Lokalnego Gminy Sorkwity na lata 2005-2014;
- 3) projekty nie mają charakteru komercyjnego;
- 4) w przypadku, gdy projekty realizowane będą na nieruchomości nie należącej do beneficjenta, beneficjent posiada prawo do dysponowania tą nieruchomością na cele określone w projekcie przez okres 7 lat po realizacji projektu;
- 5) organizacja pozarządowa działa w obszarze zbieżnym z celami działania „Odnowa i rozwój wsi” w szczególności na rzecz aktywizacji ludności, rozwoju oraz zachowania dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego;
- 6) projekt składany przez instytucję kultury, dla której organizatorem jest jednostka samorządu terytorialnego został zaakceptowany przez tę jednostkę.

8. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI RYBNO

Decydującym elementem o początku wdrażania Planu Odnowy Miejscowości Rybno jest wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Gminy Sorkwity. Prace nad Planem od samego początku będą poddane pełnej kontroli mieszkańców wsi Rybno. Będzie to dla nich źródło informacji na temat zaplanowanych zadań i inwestycji, a także o postępach prowadzonych prac. Podczas przeglądu i aktualizacji Planu Odnowy Miejscowości, mieszkańcy będą brać czynny udział w zgłaszaniu propozycji inwestycyjnych.

9. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

Plan Odnowy Miejscowości będzie podlegał stałemu monitorowaniu. Monitoring dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania Planu Odnowy Miejscowości. Monitorowanie polega na systematycznym zbieraniu i interpretowaniu danych opisujących postęp i efekty realizacji Planu. Proces ten będzie miał na celu analizowanie stanu zaawansowania założonych działań oraz zgodności ich z postawionymi założeniami. Plan będzie modyfikowany poprzez korekty i uaktualnianie jego zapisów. Stan realizacji zaplanowanych zadań i ich weryfikacja, będzie procesem ciągłym, trwającym od momentu rozpoczęcia planowania inwestycji, poprzez realizację, aż do jej zakończenia.